

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodo-
ba« v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojakim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 160 (11.883)

Trst, petek, 6. julija 1980

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1
66000 KOPER

7096 AA

60100100

V sklepnem posegu na vsedržavni skupščini socialistov Craxi svetuje Longu odstop iz vlade ki jo hoče na preverjanju še utrditi

RIM — Po mnenju Bettina Craxija bi storil Longo bolje, če bi odstopil, tako da bi se mogel bolje braniti. Tako je dejal tajnik PSI (in predsednik vlade, katere član je socialdemokratski tajnik Longo) v svojem sklepnem posegu na vsedržavni skupščini stranke. Nobene vladne krize za Craxija torej, ampak le preverjanje, ki bi se moralo končati, in skoraj gotovo se tudi bo, pozitivno. Socialisti nimajo namreč nobenega namena, da bi sprožili vladno krizo. Če jo pa hoče kdo drug, je dal razumeti Craxi, naj si prevzame tveganje in odgovornost.

Socialistični tajnik je bil še vedno odločen in malone tožiteljski v odnosu do stranke, ki se mu je zdela preveč kritična, samokritična in nergaška po socialističnem razočaranju ob evropskih volitvah. Po Craxijevem mnenju pa ni nasprotno treba menjati nič v liniji PSI. Svojem kritikom ni dal nobene koncesije, a je nasprotno spomnil skupščino, da so povolilni procesi strankinim tajnikom bolezen PSI: doživeli so jih Nenni, Mancini in De Martino, ki so morali zapustiti vodstvo stranke po relativnih neuspehih, in tudi on leta 1980.

Sedaj pa Craxi ni pripravljen spre-

jemati procesov: predvsem, je zatrdil, ker ni bilo nobenega poraza, ampak izredna trdnost socialističnih volivcev spriči izredno ostre kampanje KPI proti njemu in prepirljivost vladne koalicije. Glede komunistov ne namerava menjati stališča. Ni sicer demantiral Martellijevega predloga o odjugi in platformi, toda se mu ni niti zdelo vredno, da ga omeni. Kar zadeva vladne zaveznike je bil Craxi precej spravljiv, ni pa ugodil niti demokrščanskim zahtevam glede krajevnih uprav niti republikanskim glede strogosti. Omejil se je na zahtevo po resnem preverjanju, ki naj okrepi stabilnost, katere pa ostaja PSI nezamenljiv steber.

Če je treba nekaj menjati, je dejal tajnik PSI, ni to strankina linija, ampak njeno delovanje. Toda tokrat je občinstvo sodilo Craxija. »Kdo je dejal, da bi moralo priti do efekta Craxi,« je vprašal v določenem trenutku predsednik vlade. »Morda je pa na žalost bil,« so mu odgovorili iz dvorane. Na koncu zasedanja je Craxi, zaprt v sobi z Martellijem in Formico in po kratkem posvetu z notranjo levico, pregledal seznam 41 kandidatov za vsedržavno vodstvo, ki jih je nato skupščina izvolila. R. G.

Delegacija SKGZ v Ljubljani pri predsedniku IS Šinigoju

LJUBLJANA — Predsednik izvršnega sveta skupščine Socialistične republike Slovenije Dušan Šinigoj je sinoči v vili Podrožnik sprejel predstavnike Slovenske kulturno-gospodarske zveze iz Trsta pod vodstvom predsednika Borisa Raceta. V razgovoru je bilo obravnavano vprašanje položaja in pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, pri čemer je bila poudarjena potreba po čimprejšnjem sprejetju zakona o globlji zaščiti, ki bi enakopravno urejal položaj Slovencev v tržaški, goriški in videmski pokrajini.

Ponovno je bilo opozorjeno na kritičen položaj Slovenskega stalnega gledališča v Trstu in na nujnost, da se čimprej poišče izhod iz sedanjega položaja. Pri tem je bila izrečena podpora predstavnikom italijanske oblasti, ki si prizadevajo razčistiti ta problem.

Beseda je tekla tudi o obmejnem gospodarskem sodelovanju, pri čemer je bilo posebej poudarjeno, da je nujna krepitev kvalitetnejših oblik sodelovanja in da se ne smemo zadovoljiti le z napredkom blagovne menjave. Širiti je treba predvsem dolgoročne proizvodne kooperacije ter skupna vlaganja in to na obeh straneh obmejnega območja.

Razgovora so se udeležili tudi Cvetka Selšek namestnica predsednika republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, Stefan Cigoj, predsednik komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja ter narodnosti pri predsedstvu republiške konference SZDL in Drago Mirošič, generalni konzul SFRJ v Trstu.

Ob križnem vzdržanju odobrene različne resolucije večine

Neprepričljiv sklep razprave o ugrabitvi in uboju Alda Mora

BOJAN BREZIGAR

RIM — Kot pri visoki finančni operaciji, kjer je treba vsakomur nekaj dati, pa tudi vsakomur nekaj vzeti, tako da bo na koncu izhajalo, da so vsi nekaj zaslužili, a nihče preveč, se je včeraj z glasovanjem, ki je bilo bolj podobno farski kot parlamentarnemu dejanju, končala razprava o poročilu preiskovalne komisije o umoru in o ugrabitvi Alda Mora. Še predinočnjim so bili predstavniki večine hudo sprti o nekaterih ključnih vprašanjih. Znotraj večine so obstajala tri stališča: demokristjani, skupno z republikanci in socialdemokrati, so zadovoljni s preiskavo in mislijo, da ni potrebno, da bi se preiskava kakorkoli nadaljevala; socialisti menijo, da so bile v preiskavi velike pomanjkljivosti in da ni jasno, kako so se dogodki odvijali in kdo je za to odgovoren; li-

beralci pa so še ostrejši in jasno govorijo o povezavi z osebnostmi framašonske lože P2.

Kot se to čudno sliši, so bili včeraj vsi ti trije dokumenti odobreni. Parlament je torej, z igro križnih vzdržanj, pri kateri so imeli pomembno vlogo tudi komunisti, odobrili, po posameznih odstavkih, vse tri resolucije, komunisti so tako podprli kritike socialistov in liberalcev, pri katerih so se demokristjani vzdržali; prav tako so komunisti podprli stališče demokristjanov, da ni bilo mogoče na noben način s pogajanjem rešiti življenja Alda Mora, s čimer se socialisti niso strinjali. Demokristjani sami s pomočjo republikancev in socialdemokratov so odobrili odstavek, v katerem izražajo zadovoljstvo nad potekom preiskave (proti temu so se izrekli komunisti in mislovci, medtem ko so se socialisti in liberalci vzdržali); končno so predstavniki večine odobrili tiste odstav-

ke resolucij, ki odobravajo izjave vlade, v imenu katere se je minister Scalfaro obvezal, da se bodo nadaljevale vse potrebne preiskave, da se pojasnijo še preostale senčne strani »zadeve Moro« in da se ugotovijo odgovornosti posameznikov.

Tako je torej prišlo do odobritve

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dolar včeraj po 1.739 lir

RIM — Čedalje vztrajnejše napovedi o ponovnem porastu obrestne mere v ameriških bankah so pognale dolar k novemu zgodovinskemu rekordu v menjavi z italijansko valuto: 1.739 lir. Podoben vzpon je ameriški dolar zabeležil v odnosu do skoraj vseh ostalih evropskih valut, do katerih je zato ostal tečaj lire nespremenjen. Ameriški dolar se je pa včeraj v razmerju z lito ovrednotil v enem samem dnevu za skoraj 12 lir, v enem tednu za 23 lir, od 1. januarja letos za 80 lir, od lanskega julija pa kar za 218 lir, oziroma več kot 14 odstotkov. Za prihodnje dni pa napovedujejo nadaljnje narščanje vrednosti ameriške valute.

Bejrut je končno zaživel v upanju v mir in spravo

BEJRUT — Po desetih letih bratormorne državljanske vojne, po nepopisnem trpljenju bejrutskega prebivalstva, ki se je v zadnjih šestih mesecih strahovito stopnjevalo, ni nad Bejrutom že 48 ur zažvižgala niti ena krogla, med ulicami ni odmevalo zamolklo bobnenje minometalcev in glušljivo tuljenje katjuš: nad Bejrutom je končno zavladal mir.

Libanonska vlada je včeraj svečano razglasila konec pregrad med muslimanskim in krščanskim delom glav-

nega mesta, vojska pa je z buldožerji pričela odstranjevanje pregrade vzdolž zelene črte. Načrt o pomiritvi Bejruta pa poteka z zamudo, ne zaradi pomanjkanja politične volje, te je kot kaže v obeh taborih dovolj, temveč iz izključno tehničnih razlogov. Vsa zelena črta je dobesedno posejana z neeksplodiranimi topovskimi in raketnimi izstrelki, vojski pa primanjkujejo strokovnjaki in ustreza mehanizacija. Danes bi morali odpreti letališče in pristanišče, to pa bodo kot kaže uresničili šele v nedeljo. Do sedaj se je izkazala kot zelo smotrna in pametna rešitev, da so nadzorstvo vzhodnega, krščanskega dela Bejruta poverili peti brigadi, ki jo sestavljajo predvsem kristjani, zahodni, muslimanski del pa nadzorujejo vojski šeste brigade, ki so v glavnem muslimani.

Ob teh spodbudnih vestih pa prihajajo iz Tripolija prvi obračuni štiridnevni spopadov med sunitskimi integralisti in prosijsko alavitsko manjšino, v katerih je izgubilo življenj 41 oseb.

Gradivo smo začeli objavljati na četrti strani

Pomen Krajevnega leksikona Slovencev v Italiji

Krajevni leksikon Slovencev v Italiji se bolj ali manj intenzivno pripravlja že več kot štiri leta, na nekoliko trdnjših temeljih pa šele od jeseni 1983, ko je ZTT sprejelo projekt v svoj knjižni program in je raziskovalno ter organizacijsko delo prevzel SLORI. Glavna zasluga za to, da je projekt trdovratno napredoval, kljub raznovrstnim težavam in oviram, gre dr. Romanu Savniku, glavnemu uredniku Krajevnega leksikona Slovencev, ki je v štirih zvezkih izšel v letih 1968-80. Ker pa se slovenski etnični prostor ne pokriva z državnimi mejami, je bilo že skorajda nujno, da se delo nadaljuje z obravnavo slovenskih krajev v zamejstvu. Pomen takega leksikona je izjemen: ne gre samo za poudarjanje enotnega kulturnega (a tudi zgodovinskega in političnega) območja, ki bo iz publikacije zelo jasno razviden, tolikšne so vezi, ki združujejo slovenske kraje in ljudi to stran in on stran meje, ampak še za prvo sistematsko in poenoteno obravnavo Slovencev in slovenskega naseljitvenega

ozemlja v Italiji, ki ga ni mogoče razbiti na različne »kategorije«, čeprav imajo različne regije seveda različno zgodovinsko in razvojno ozadje. Zato lahko z nastajanjem leksikona merimo naše moči in dejansko upravičenost zgornjih trditev. Žal odkrivamo, da so organizacijski problemi tolikšni, da bomo le s težavo kos važnosti naloge.

Krajevni leksikon Slovencev v Italiji hoče biti čimbolj funkcionalen, pregleden, koristen in popoln. Za vsak kraj bodo navedeni splošni termini, gošpodarski, narodopisni, kulturno-zgodovinski in zgodovinski, demografski ter drugi podatki. Skratka, v načrtih imamo nekakšen enciklopedičen priročnik, kjer bo lahko vsakdo našel tisto gradivo, ki ga za določen kraj najbolj zanima. Vsebinsko bo podana ustrezno razvojno, da bi bilo razvidno, kako so se kraji v času zunanje (fiziognomske) in notranje (strukturne) spreminjali.

Pri tem bo imel narodnostni vidik seveda posebno vidno mesto. Ker so gesla za Krajevni leksikon v večini primerov sad združenega dela avtorjev osnutkov in uredniškega odbora s sodelavci, bodo izhajala nepodpisana. S tem nočemo zmanjšati vloge velikega števila domačinov, ki so požrtvovalno pristopili k pripravam: nasprotno, upamo, da jih bodo naslednje objave dodatno spodbudile ter da bo čimveč ljudi začutilo potrebo, da se kakorkoli vključijo v projekt.

Namen bodočih objav v Primorskem dnevniku vidimo zato prav v tem, da se zanimanje in sodelovanje za leksikon še poveča: gesla namreč, ki jih dajemo v pretres, nikakor niso dokončna. Vse, ki bi se hoteli oglašiti v zvezi z opisi krajev, ki si bodo tu sledili, toplo vabimo, da svoja dopolnijo, kritične pripombe in popravke posredujejo uredništvu PD oziroma SLORI.

Za uredniški odbor tajnik KL
MILAN BUFON

Okrogla miza o
usmerjanju dijakov
višjih srednjih šol

NA 9. STRANI

Žena goriškega
primarija
oropala banko

NA 8. STRANI

● Neprepričljiv

NADALJEVANJE S 1. STRANI

treh dokumentov, ki govorijo različen jezik. Večina je rešena, je marsikdo vzkliknil, a za kakšno ceno? Sicer pa je bilo že prej jasno, da bodo stranke koalicije iskale tak ali drugače kompromis. Že med dopoldansko razpravo je namreč podtajnik PSI Martelli zelo omilil polemiko in v bistvu dejal, da ni bilo velikih razlik pri bistvu vprašanja: eni so trdili, da ni moč sprejeti nobenih pogajanj s teroristi, vendar so si prizadevali, da bi rešili Morovo življenje, drugi pa so bili mnenja, da je treba ukreniti vse potrebno, da v mejah zakonitosti rešijo življenje Aldu Moru. Na pomirjujoč poseg, skorajda vabilo Martellija k večjemu soglasju, pa je načelnik skupine KD Rognoni odgovoril s nenavadno ostrino (verjetno tudi zato, ker je bil od umora Alda Mora dalje sam notranji minister) ter poudaril, da je bila v zadržanju socialistične stranke v bistvu ves čas osnova za pogajanja s teroristi. Kar pa zadeva komuniste je Napolitano poudaril zahtevo, da se mora preiskava nadaljevati in tudi sam vključil zadevo Moro v širši kontekst napadov na demokratične institucije.

Vlada SFRJ o vprašanju zaposlovanja Izkoristiti možnosti v zasebnem sektorju

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je včeraj sprejel stališča o stanju in aktualnih problemih zaposlovanja v luči uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Ugotovili so, da so kljub oteženim pogojem gospodarjenja dosegli povečanje zaposlenosti ter da se je v zadnjih dveh letih število na novo zaposlenih v družbenem sektorju povečalo za okoli 500 tisoč. Ukrepi gospodarske politike, ki so jih sprejeli na ravni federacije za oživljanje gospodarstva, so prispevali tudi k ustvarjanju realnih razmer za večje in produktivnejše zaposlovanje.

ZIS ocenjuje, da premalo izkoriščajo možnosti za zaposlovanje v kmetijstvu, drobnem gospodarstvu in drugih dejavnostih, v katerih so možnosti za zaposlitev precejšnje števila ljudi. Obenem usklajevanje sistema izobraževanja s potrebami združenega

dela teče prepočasi, prav tako pa ni pomembnejših rezultatov pri ukinjanju ali prestrukturiranju šol in fakultet, ki izobrazujejo kadre, ki jih je preveč. V glavnem poskušajo samo zmanjšati število vpisanih študentov in dijakov.

ZIS opozarja, da kljub povečanemu zaposlovanju še ni prišlo do zmanjševanja števila oseb, ki iščejo delo. Problem nezaposlenosti v Jugoslaviji se še bolj zaostrojuje tudi zato, ker se povečuje število mladih strokovnjakov, ki iščejo zaposlitev.

Na podlagi teh ocen ZIS meni, da bi bilo treba za povečanje zaposlenosti v vseh organizacijah združenega dela sestaviti konkretne programe za uvajanje dela v več izmenah in možnostih, da bi odstopili stroje in opremo, ki jo premalo izkoriščajo, drugim organizacijam in nezaposlenim osebam. (dd)

Na koncertu skupaj

Sovjetski veleposlanik Nikolaj Lunkov (desno) in ameriški veleposlanik Maxwell Rabb v vnetem razgovoru pred začetkom koncerta Svete Cecilije v cerkvi Kvirinala (Telefoto AP)

Vojaške časti Salanu

V odsotnosti predstavnikov oblasti, a z vojaškimi častmi, so včeraj pokopali pučističnega generala Raoula Salana (Telefoto AP)

Ocene Milke Planinc o obisku v Varšavi

Jugoslavija in Poljska soglasni o avtonomnih poteh v socializmu

VARŠAVA — Predsednica zveznega izvršnega sveta Milka Planinc je ob koncu tridnevnega uradnega in prijateljskega obiska na Poljskem v izjavi jugoslovanskim poročevalcem povedala, da so se pogovori s premierom Jaruzelskim dotikali vseh tem, ki zadevajo sodelovanje med državama, obenem pa so odkrito izmenjali tudi ocene o mednarodnih razmerah.

Najpomembnejše je, je dejala Milka Planinc, da so se lahko pogovarjali iskreno ter odkrito, ker sodelovanje temelji na spoštovanju enakopravnosti in neodvisnosti vsake države, različnosti notranjih sistemov, kot tudi mednarodnega položaja obeh držav. Na tej podlagi Jugoslavija in Poljska že dolgo časa uresničujeta skupne interese, predvsem ko gre za boj in mir, za ustvarjanje pogojev za mednarodno razorožitev ter možnosti, da bi lahko vse države, ne glede na to ali so velike ali majhne, enakopravno sodelovale pri graditvi svoje prihodnosti.

Glede dvostranskih odnosov so največ pozornosti namenili gospodarstvu. Sodelovanje je tradicionalno dobro in obseg blagovne menjave razmeroma visok. Čeprav minula tri leta zaradi objektivnih okoliščin, mednarodnih razmer in stanja v obeh državah ni bilo veliko možnosti za boljše sodelovanje, je bila v letih 1983 in 1984 rast blagovne menjave nadpovprečna, je povedala Milka Planinc.

Med pogovori so izmenjali mnenje tudi o mnogih drugih vprašanjih. Poljski sogovorniki so govorili odkrito o svojem položaju, o tem kje so ter o iskanju ter rezultatih na področju socialistične obnove. »Tudi mi smo odkrito pojasnjevali naš položaj in težišča našega stabilizacijskega programa, kot tudi smeri izhoda iz težav. Bistveno in pomembno je, da spoštujemo dejstvo, da vsak narod in tudi vsaka država išče svoje poti graditve socializma«, je še dejala predsednica ZIS. (dd)

Nov iranski napad na tanker v Zalivu

ABU DABI — Včeraj pred zoro so neznana letala pri iranskem otoku Lavan v mednarodnih ozemelskih vodah med Katarom in Iranom z raketami napadla liberijski 133.000-tonski tanker »Primarosek«. Po prvih vesteh je le ena raketa zadela strojnico, druge so zgrešile cilj, da ladja nadaljuje svojo plovo proti Hormuški ožini.

V arabskih zalivskih državah so vsi prepričani, da so bila letala iranska. »Primarosek« je namreč le kako uro prej vkrčala nafto ob saudijskem naftnem terminalu v pristanišču Ras Tanurah. Med drugim je do napada prišlo na istem območju, kjer so 10. junija iranska letala napadla kuvajski tanker »Al Kazimah«. V okrepitev teze o iranskem napadu v arabskih zalivskih državah navajajo, kako je Iran v zadnjih dneh po uspešnem napadu iranskega letalstva na konvoj trgovskih ladij pri Bandar Homeinju okrepil grožnje, da bo plovba v Zalivu nevarna za vse, če je nevarna za Iran.

Medtem pa prihajajo tudi z bojišča ob Šat-el-Arabu vesti o okrepljenih spopadih, ki se širijo tudi na severni odsek fronte. Iz bornih vojaških poročil obeh armad pa ni razvidno, ali predstavlja ta okrepljena dejavnost uvod v kaj hujšega. Vsi namreč že mesece čakajo iransko kopensko ofenzivo, saj je to najdaljše obdobje, v katerem ni iranska vojska skušala uresničiti kakega množičnega prodora fronte.

Državni proračun ZRN ne pomaga zaposlovanju

BONN — Tik pred počitnicami je zvezna vlada v Bonnu odobrila osnutek državnega proračuna za leto 1985, ki določa 260,2 milijarde mark izdatkov. V primerjavi s tekočim letom pomeni ta znesek samo 2,4-odstotno povečanje, toda zvezna vlada računa, da se ji bo še letos posrečilo znižati proračunske stroške za tri milijarde. V prihodnjem letu se bo morala vlada zadolžiti za 23,9 milijarde mark. Zvezni finančni minister Stoltenberg bo z »železno disciplino« izvajal konsolidacijo proračuna, oziroma skrbel za to, da izdatki ne bodo prekoračili proračunskih okvirov. Samo zdrave državne finance, je izjavil Stoltenberg, ustvarjajo podlago za uspešno socialno politiko in za okrepitev konkurenčnosti zahodnonemškega gospodarstva.

Nekdanji socialdemokratski zvezni finančni minister Hans Apel je kritiziral osnutek proračuna, češ da ne daje nobenih pobud za večje zaposlovanje. Ker se je Stoltenberg izneveril obljubi, da bo zmanjševal subvencije, je s tem z enim udarcem razvrednotil prizadevanja svojega socialdemokratskega prednika, ki je hotel zmanjšati davčne olajšave. Stoltenberg je tako začel novo obdobje subvencijske dirke v Evropi. Medtem ko konjunkturni motor že spet stoka, ko potrošniki niso več voljni uporabljati svojih prihrankov in zvezna banka spet dviguje obrestno mero, vztraja Stoltenberg »trmasto« pri svoji zaviralni politiki, je dejal Apel.

BOŽIDAR PAHOR

Obisk kitajskega diplomata ni izboljšal odnosov s SZ

MOSKVA — Včeraj je kitajski podminister za zunanje zadeve Qian Qichen odpotoval iz Moskve, kjer se je mudil na štiridnevem obisku. Sprejel ga je šef sovjetske diplomacije Andrej Gromiko, pogovarjal pa se je predvsem z njegovim namestnikom Mihailom Kapico.

O vsebini pogovorov ni podrobnejših vesti. Sovjetska tiskovna agencija TASS je o njih poročala v pičlih 10 vrsticah, dosti bolj zgovorni pa niso niti kitajski viri. Qian Qichen je ob svojem prihodu v Peking na vprašanje časnikarjev, ali so premostili kako oviro na poti do normalizacije sovjetsko - kitajskih odnosov, odgovoril z odrezavim »Ne!«.

Za kakšne ovire gre, je v glavnem znano. Kitajska postavlja za normalizacijo odnosov s SZ vrsto pogojev, med katerimi so zmanjšanje sovjetske

ske vojaške prisotnosti ob kitajski meji, umik sovjetskih čet iz Afganistana in Mongolije ter umik vietnamskih čet iz Kampučije. Očitno pa Kremelj ne pristaja na kitajske zahteve.

Qian Qichen je dopotoval v Moskvo 30. junija, potem ko je bil na uradnih obiskih na Bolgarskem in na Češkoslovaškem. Kazalo je, da bodo njegovi pogovori s sovjetskimi voditelji privedli vsaj do delnega izboljšanja odnosov med Moskvo in Pekingom, vse pa kaže, da niso še bili odstranjeni vzroki, zaradi katerih je podpredsednik ministrskega sveta SZ Ivan Arhipov v zadnjem trenutku odpovedal obisk, ki bi ga moral opraviti maja meseca na Kitajskem. Kremelj je tedaj lakonično sporočil, da razmere niso še zrele za plodne pogovore. To se je zgodilo tik po obisku ameriškega predsednika Ronalda Reagana na Kitajskem.

Z doslednim skrivanjem pred javnostjo

V KP Francije se nadaljuje razprava o volilnem neuspehu

PARIZ — Razprave o problemih KPF, ki so se pojavile po volilnem neuspehu 17. junija in po nedavnem zasedanju centralnega komiteja, se nadaljujejo, čepravno jih v samem vodstvu KPF zaenkrat očitno zadržujejo ali vsaj pred javnostjo zakrivajo.

Vsekakor pa je v današnji številki glasila KPF Humanite izšel članek pod naslovom — Manipulacija tiskovne agencije AFP — v katerem se francoski komunisti otesajo nauka, ki naj bi ga jim dal na tiskovni konferenci v Rimu novi generalni sekretar KP Italije Alessandro Natta. Po navedbi AFP je Natta namreč izrazil mnenje, da ni mogoče sodelovati v vladi in hkrati zavzemati do te vlade kritično stališče. Humanite je zdaj protestirala proti tej verziji AFP, češ da je francoska tiskovna agencija — grobo deformirala izjavo generalnega sekretarja KPI Natte. Zatem Humanite ponatiskuje celotno besedilo Nattove izjave novinarjem v Rimu, češ da sicer ni v stanju dati neke poglobljene analize o volitvah v Franciji, da pa je bil rezultat gotovo zaskrbljujoč za vso levico,

zaradi česar so se analize že začele, zlasti v KPF. »Mislim, da se je v tej smeri temeljito razmišljanje že začelo,« je menil Natta in nadaljeval, da bi pa bilo preveč poenostavljeno govoriti o tem, da so imele na teh evropskih volitvah stranke v opoziciji neko prednost pri volilcih. »Trebja je poglobljeno analizirati stvari in razumeti, zakaj politika strogosti in varčevanja ni našla konsenzusa. Težko je ostati v vladi in hkrati razvijati kritiko na račun iste vlade.«

Vse skupaj torej kaže, da je agencija AFP tudi zaradi kratkosti in zanemljivosti poročila svoje besedilo omejila predvsem na jedro, da torej ni prinesla celotnega in dobesednega

besedila Nattove izjave, res je pa tudi, da celotni tekst pove isto misel, le da le-te Humanite še zdaj noče priznati in sprejeti.

V glasilu KPF Humanite v ostalem ni videti odmevov o sedanji razpravi v lastni partiji, tembolj ker v poletnem vzdušju posvečajo toliko več prostora lažjim temam, pa tudi sicer resnim delovnim in socialnim zagatam Francije. Že zdaj tudi ogrevajo bralce za veliko prireditev ob prazniku Humaniteja v začetku septembra.

Toliko bolj pa je sedanja kriza v KPF našla odmeve v drugih obcih. Zlasti dnevnik Le Matin, ki je blizu socialistični stranki, je začel objav-

ljati vrsto razmišljanj na to temo pod zaglavjem »Ali upadanja KPF res ni mogoče zaustaviti in obrniti?« Med avtorji se oglašajo upoštevanja vredni pisci, bodisi levičarji ali dobro želeči in izobraženci, marksisti in filozofi. Tako je Max Galo, politik in pisatelj, dosedanj uradni glasnik sedanje vlade in novi socialistični poslanec v evropskem parlamentu, med drugim izrazil mnenje, da najbrž tega upadanja ne bo moč vez zaustaviti oziroma tako spet obrniti, ker je — KPF zamudila svoj znenek s samim seboj v šestdesetih letih. Filozof Jean Marie Benoit, ki je leta 1978 kandidiral proti Marchaisu v pariškem okrožju Kremlin Bicetre, je za-

pisal, da je po njegovi oceni sedanji osip KPF le trenutnega značaja in da bo prav zaradi tako imenovanih infiltracij partija v prihodnje izšla še okrepljena. Avtor nedavno objavljene velike zgodovine svetovnih socializmov, profesor Jean Ellenstein je izpostavil mnenje, češ da — močna komunistična partija v razvitih zahodnih deželah posled ni več zgodovinska nujnost. Sociolog Alain Tourain je v včerajšnji številki Le Matin spet sodil, da — nič ne more več rešiti komunistične partije Francije, ker je izraz etatiistične, nacionalne, družbeno avtoritarne in kulturno konservativne levice, ki časa ne ustreza. Nasprotno pa je Henri Lefebvre, znani poznavalec marksistične teorije, in praxe, čepravno ni imel v preteklosti vselej dobrih izkušenj s KPF, dokaj pogumno vzel partijo v bran pod naslovom — Tuliti proti volkovom — navajajoč svoje prepričanje, da je partija sociološka nujnost in da bi izgledala katastrofo za politično življenje Francije.

BOGDAN POGAČNIK

Že XVI. srečanje politikov, zgodovinarjev in kulturnikov

Na Gradiščanskem se zaključuje simpozij o »Državi in družbi v obdobju dualizma«

Pokrovitelj manifestacije je avstrijski predsednik Kirchsclaeger

MODINJCI — Na kulturnozgodovinskem simpoziju »Država in družba v dobi dualizma«, ki poteka v tem panonskem kraju ob madžarsko-jugoslovanski meji na Gradiščanskem v Avstriji od 2. julija in se bo zaključil danes, je v sredo profesor Bruno Hartman, ravnatelj univerzitetne knjižnice iz Maribora predaval o: Čitalnicah — jedru slovenskega kulturnega razvoja.

V torek popoldne je z »Družbenopolitičnimi prižadevanji za zedinjeno Slovenijo v dobi dualizma« nastopil France Klopčič iz Ljubljane. Tradicionalno, letos že šestnajsto srečanje politikov in zgodovinarjev in kulturnih delavcev, je nastalo pred petnajstimi leti, ko so 1969. leta na Gradiščanskem obhajali 305. obletnico velike zmage nad Turki v bitki pri Monostoru. Pobudo za takšna srečanja je dal tedanji svetnik za kulturo v deželni vladi Gradiščanske in današnji kancler Avstrije dr. Fred Sinowatz. Tematika, ki jo simpoziji od tedaj do danes obravnavajo pa zajema zgodovino današnjih držav ob tromeji Madžarske, Avstrije in Jugoslavije od turških bitk do obeh svetovnih vojn in nastanka fašizma. Središče simpozijev so Modinjci (Mogendorf), vasica v Dolini Raabe, ven-

dar je prireditev vsako leto kje drugje. Lani je bila v Osijeku. Sprva so bile namreč prireditelji tri sosednje dežele, Gradiščanska, Slovenija in Železna županija na Madžarskem, v zadnjih letih pa so k pripravi in izvedbi simpozijev pristopili še SR Hrvatska in zvezna avstrijska dežela Štajerska. Naslednje leto bo ta kulturno-zgodovinski simpozij v Gradcu.

»To omizje je vzniklo iz pristnih, dobrososedskih občutij, kakršno lahko vodijo za isto mizo različne, a dostopne in gostoljubne soseske, je v svojem pozdravnem govoru ob otvoritvi simpozija, v ponedeljek dejal Dušan Šinigoj, predsednik izvršnega sveta skupščine SRS. In z druge strani, takšna srečanja znanstvenikov in politikov tudi prispevajo k miru, saj »mir raste od spodaj navzgor«, kot je tudi v ponedeljek poudaril pokrovitelj letošnjega simpozija Rudolf Kirchsclaeger, predsednik republike Avstrije. Otvoritev, ki se je udeležil tudi veleposlanik SFRJ na Dunaju Milorad Pešić, je potekala prav v takšnem pristnem, dobrososedskem občutju, kakršnega je označil Šinigoj. Z domačo godbo na pihala, z godalnim kvartetom iz bližnjega večjega mesta, ob navdušenju va-

ščanov in domače gostilne, ki se redko ponša s toliko gosti.

Uvod k letošnji tematiki je imel salzburški profesor Friedrich Gotta, podrobneje je o času dualizma na področju Gradiščanske in zahodne Madžarske spregovoril višji vladni svetnik dr. Johann Seedorf iz Železne. Tretji gradiščanski referat je obravnaval nastanek narodopisja v času dualizma, pripravil ga je dr. Claus Beitz z Dunaja. Štajerska referenta dr. Berthold Sutter in dr. Franz Roth sta obravnavala cislitvanske Nemce med zahtevo po vodstvu in defenzivo in štajersko in njene sosesde pri iskanju kulturno-zgodovinskega vsakdanjika. Madžarska predavateljica dr. Karoly Voros in dr. Ferenc Poloskei sta se lotila države in družbe na Madžarskem v obdobju dualizma. Dr. Mirjana Gross in dr. Igor Karaman iz Zagreba sta obdelala pomen političnih strank in psevdoparlamentarizma v severni Hrvaški ter vlogo države in politične uprave v procesih modernizacije.

Kot doslej, bodo tudi letos v štirih jezikih natisnili zbornik in ga razposlali 79 znanstvenim in kulturnim institucijam v 30 držav sveta.

BARBARA GORIČAR

Delegacija JRT danes v Trstu

TRST — Danes bo obiskala Trst delegacija jugoslovanskih radijskih in televizijskih postaj. Prišla bo iz Ljubljane, kjer je bilo vsakoletno srečanje, posvečeno koordinacijski dejavnosti vseh postaj.

Delegacija bo obiskala tiskovno agencijo »Alpe - Adria« na sedežu Založništva tržaškega tiska, srečala se bo z vodstvom Slovenske kulturno - gospodarske zveze, sprejel pa jo bo tudi podpredsednik deželne odbora F-JK Pietro Zanfagnini.

Mirovna srečanja

LJUBLJANA — Od 6. do 19. avgusta bodo v Ljubljani organizirali antifašistični in mirovni tabor z mednarodno udeležbo (25 prostovoljcev, mirovnikov iz Zah. Evrope in ZDA). Ti prostovoljci bodo dopolnili delo na trasi (Pot spominov in tovarištva), popoldne pa bodo razprave o političnem sistemu socialističnega samoupravljanja, o fašizmu in antifašizmu.

Od 22. julija do 5. avgusta bo podobni tabor v Trebach. Sodelovali pa bodo tudi na srečanju v Perugii.

Huda kriza gradbenih podjetij naše dežele

VIDEM — Neprimerna vladna politika, visoke obresti na posojila, predvsem pa zaključek obnovitvenih del na potresnem področju so osnovni vzroki hude krize, v katero so zabredla gradbena podjetja v Furlaniji - Julijski krajini. Po mnenju videmske Zveze malih industrij, ki je v teh dneh razpravljala o tem vprašanju, se bo moralo število zaposlenih na gradbenem sektorju skrajšati od dosedanjih 35 tisoč na 17 tisoč.

Na zasedanju zveze pa so omenili tudi druge dejavnike, ki negativno vplivajo na gradbeni sektor. Tako se na primer dogaja, da občinske in druge javne uprave plačujejo z velikimi zamudami, po drugi strani pa na javnih licitacijah dosledno dajajo naročila tistemu, ki ponudi najnižje cene in ne upoštevajo drugih pogojev v ponudbah, kar je največkrat v nasprotju z njihovo resnično koristjo.

Posebno hud je položaj v spodnji Furlaniji. Tu je okrog 6 tisoč gradbincev, stalno zaposlitev pa jih ima le nekaj tisoč. Med drugimi se zdaj nahajata v slabih vodah tudi podjetji »Precasa« iz Papirana pri Pierisu ter »RDB« iz Mortesina pri Rudi. Obe podjetji bosta v kratkem odpustili nekaj deset delavcev.

Gledališka šola na Reki

REKA — V zadnjih letih je reško gledališče italijanske narodnostne skupnosti »Ivan Zajc« bilo v krizi, predvsem zaradi pomanjkanja igralcev, ki bi znali nastopati in igrati v italijanski. Kljub mnogim pobudam ta kriza ni še premoščena.

Zato so nekaj talentiranih mladincev poslali na igralški akademiji v Bologno in Firence, vendar rezultati bodo vidni šele čez nekaj let. Med tem časom je reško gledališče v sodelovanju s predsedstvom Unije Italijanov iz Istre in z Reke ustanovilo na Reki dramsko šolo, ki je namenjena mladim italijanskim »igralcem«. Šolo vodi Raniero Brunini in Gianina Depoli (na sliki), medtem ko predava o zgodovini teatra Alessandro Damiani. Zaenkrat obiskuje šolo deset mladincev, trajanje tečaja pa je dve leti.

»Smešni« predelani avtomobili od včeraj pestrijo Portorož

PORTOROŽ — Glavna turistična sezona se je na slovenski obali tudi letos začela s turistično »luknjo«. Tukajšnji turistični delavci jo letos resda občutijo manj kot so jo lani, saj je gostov od Lipice do Pirana za 20 do 25 odstotkov več. Najbolj polna sta predvsem hotel Metropol in hotel Bernardin. Toda še zmeraj je na tem območju le nekaj čez 12 tisoč gostov, računajoč tudi počitniške domove, kar je bistveno manj od številke značilne za pravi del glavne turistične sezone.

Turistično luknjo pa so skušali v Portorožu ta konec tedna kar se da učinkovito odpraviti. Včeraj se je namreč tukaj začela osvežujoča in obetavna prireditev — tekmovalno najboj smešnih predelanih avtomobilov, ali na kratko s tukaj — funny car.

Organizatorji so nam povedali, da se je doslej prijavilo 15 takih predelanih vozil, nekaj jih je tudi iz tujine. Včeraj popoldan so prispeli v Portorož, danes ob 15. uri je na programu najprej spretnostna vožnja teh vozil na lucijski stezi za gokart, zvečer pa bodo priredili veliki piknik na Tartinijevem trgu v Piranu. Jutri dopoldan bo

promenadna vožnja predelanih avtomobilov med Portorožem in Koprom. Popoldan ob 15. uri pa se v središču Portoroža začne ocenjevanje vozil. Zvečer bo v restavraciji Ljubljana ples za avtomobiliste z zabavnim programom na temo avtomobilov. Rezultate ocenjevanja pa bodo svedčano razglasili v nedeljo dopoldan ob 11. uri na portoroški ploščadi.

Prva nagrada je en teden počitnic za dve osebi v enem od portoroških hotelov za nadaljnjih 99 let in tri nagrade so dvodnevne počitnice za dve osebi.

Organizatorji iz portoroškega avditorija računajo, da bo ta zanimiva prireditev privabila v ta kraj večje število radovednežev, ljubiteljev avtomobilov tako, da bi dohodek v pravem trenutku lahko zapolnil julijsko turistično luknjo. Druga plat te prireditve pa je propaganda, saj so nanjo vabili že pred več meseci v številnih evropskih specializiranih avtomobilističnih revijah, prav tako pa tukaj zdaj pričakujejo tudi nekaj tujih novinarjev, ki naj bi poročali o dogodku.

BORIS ŠULIGOJ

Z natečaja Moja vas

Nino Specogna, dirigent pevskega zbora Pod lipo, je za svojo knjigo »Mi in glasba« prejel Laistro Landarske banke

Ob 40-letnici ustanovitve prve tankovske brigade NOV Jugoslavije

14. julija 1984 ob 11. uri bo na Vrhniki osrednja proslava v počastitev 40-letnice oblikovanja 1. tankovske brigade NOVJ, na kateri bodo sodelovali poleg borcev 1. tankovske brigade tudi enota JLA — nosilka tradicij 1. tankovske brigade NOVJ ter mladinska pohodna brigada iz Sežane in Vrhnike. Govorila bosta generalpolkovnik Branko Jerkič, komandant ljubljanskega armadnega območja in Bogo Gorjan, predsednik republiškega odbora ZZB NOV Slovenije. Sledil bo bogat kulturni program in tovariško srečanje preživelih borcev prve tankovske brigade na vrtu Doma JLA na Vrhniki.

Dne 16. julija 1944 je bila v partizanskem taboru Gravina (Južna Italija) oblikovana 1. tankovska brigada NOV Jugoslavije, ki je bila sestavljena iz štirih tankovskih bataljonov, inženirskega bataljona in drugih pristabnih enot. Skupaj so bili 2003 borci (od teh 274 članov in 55 kandidatov komunistične partije Jugoslavije ter 272 članov SKOJ). Oborožena je bila s 56 tanki (stuart), 24 oklepnimi avtomobili (AEC), imela pa je še 77 drugih motornih vozil.

Večje tankovske enote so bile ustanovljene podobno kot ostale strokovne

enote NOV Jugoslavije. Že decembra 1943 so se iz partizanskih brigad zbirali tankisti, šoferji in mehaniki v posebej odrejenih krajih, od koder so odšli v Italijo. Tu so se jim priključili številni primorski Slovenci in istrski Hrvati ter bivši interniranci iz tistih predelov Jugoslavije, ki so jih bili Italijani okupirali. Vsi skupaj so potem odšli na posebne tankovske tečaje v Afriko, in sicer v kraj Catadba blizu Kaira. Tam so se jim pridružili še številni primorski Slovenci in istrski Hrvati (nad šeststo prostovoljcev), ki so bili dotlej pripadniki 1. odreda NOV Jugoslavije v kraju Ginefa. Ta odred je nastal kot dosežek narodnoosvobodilnega gibanja naših rojakov v zavezniški vojski na Bližnjem vzhodu pozimi 1943 - 44. Po končanih tečajih so se ti bodoči tankisti vrnili v Italijo (Gravina) in oblikovali 1. tankovsko brigado. (V spomin na ta dogodek se ta dan praz-

nuje v JLA dan tankistov oziroma oklepnih enot).

V Gravini so izločili 612 borcev prekomorcev in jih poslali v Sovjetsko zvezo kot kadrovsko jedro bodoče 2. tankovske brigade NOV Jugoslavije. Ta brigada se je udeležila bojev na sremski fronti, vse do Zagreba in Celja, ter je maja 1945 prispela v Trst.

Prva tankovska brigada je sodelovala v bojih za osvoboditev Dalmacije, Hercegovine, Gorskega kotarja, Like, Hrvatskega in Slovenskega Primorja, Istre, Trsta in Celovca. V bojih je padlo 168, ranjenih pa je bilo 195 borcev in starešin.

Med boji je bilo uničenih 33 tankov in 5 oklepnih avtomobilov, poškodovanih pa je bilo 31 tankov ter dva oklepana avtomobila.

Skozi enote 1. tankovske brigade je za časa NOB šlo več kot 3000 borcev, med njimi jih je bilo več kot

1500 doma iz Slovenskega primorja in Istre, torej iz krajev, ki so po Rapalski pogodbi prišli pod Italijo. Okrog 300 prekaljenih borcev pa je bilo poslanih iz domovine, od teh več kot 150 udeležencev NOB od leta 1941.

V vrstah 1. tankovske brigade so bili ljudje različnih narodnosti in različnih poklicev. Kljub taki nacionalni raznolikosti je v brigadi vladalo zgledno sožitje. Upravičeno so jo imenovali brigado bratstva in enotnosti. V njej so se bojevali pripadniki vseh naših narodov in narodnosti. Kot prostovoljci so se vanjo vključili tudi nekateri tujci (Italijani, Nemci, Čehi, Rusi). Vendar pa je bila, kot že rečeno, velika večina borcev primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov, ki so se v vrste narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije vključili po kapitulaciji Italije. V poročilu političnega komisarja 1. tankovske brigade (podpolkovnika

dr. Franceta Hočevarja) štabu 8. korpusa z dne 3. januarja 1945 beremo, da je bilo v brigadi okrog 1550 borcev (po kninski bitki, pred dopolnitvijo brigade z borci, ki so prišli iz Italije in iz 5. prekomorske brigade), od teh 20 odst. Srbov, 25 odst. Hrvatov - Istranov, 40 odst. Slovencev, 12 odst. Črnogorcev in 3 odst. drugih. Brigada je bila torej trdna celota, zmožna odločilno prispevati k izgonu in uničenju okupatorja.

V bojih, ki jih je imela prva tankovska brigada na zmagovitem pohodu 4. armade, so borci in starešine dosledno izvrševali svoje naloge.

Predsednik republike Josip Broz - Tito je za njene zasluge v bojih pri osvoboditvi domovine in v povojni graditvi JLA odlikoval 1. tankovsko brigado z redom partizanske zvezde z zlatim vencem, redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem ter redom ljudske armade z lovorovim vencem. Po njej je poimenovana tankovska enota JLA, ki ohranja njene borbene tradicije. Skupščini občin Vrhnika in Sežana pa sta 1. tankovski brigadi podelili domičil.

ALBERT KLUN

Prve previdne ocene rimskih pogajanj z ustanovo IRI

Zmeren optimizem in upanje za nadaljnji razvoj pogajanj

Tržaški politični, gospodarski in sindikalni krogi so z različnimi ocenami, ki gredo od zmernega optimizma, do še vedno precej kritičnih stališč, sprejeli izide pogajanj med predstavniki Furlanije - Julijske krajine in vodstvom ustanove IRI v Rimu. Vsekakor pa so najbolj ugodno ocenili dejstvo, da se bodo pogajanja nadaljevala in da tako ostaja upanje v njihov ugodnejši končni izid.

Tržaški župan Richetti je ob vrnitvi iz Rima podal dokaj ohrabrujoče mnenje zlasti glede problema Tržaškega Lloydja. Finmare je umaknila svoj načrt o združenju treh pomorskih družb in zagotovila skorajšnje imenovanje treh pooblaščenih upraviteljev. Po njegovem mnenju Finmare nima namena krčiti, temveč oživiti pomorski sektor, prav tako pa ne bo nujno iz finančnih razlogov združiti plovna dejavnosti s pristaniškimi storitvami. Glede škedenjske železarnice se zdi Richettiju pomembno, da ji je zagotovljena prihodnost, kljub nujnemu skrajšanju števila zaposlenih. Ta prihodnost pa naj bi bila zlasti v uvajanju novih dejavnosti, kot je na primer pridobivanje titana, o katerem sicer

za sedaj govorijo le v teoriji.

Tretji problem zadeva ladjedelništvo: IRI je odločena, da ga obdrži tako v Trstu kot v Genovi, v vsakem mestu ostaneta dva upravna sedeža, osrednji pa bo kljub protestom Genove, v Trstu. Po Richettijevem mnenju je to izziv za naše mesto, na katerega mora odgovoriti in dokazati, da ni neučinkovita »sluknja«, kakor so ga krstili v Genovi.

Enotna deželna sindikalna federacija CGIL-CISL-UIL izida rimskih pogajanj sicer še ni poglobljeno ocenila, vendar je že izrazila hudo zaskrbljenost glede železarnice Terni, oziroma proizvodnje litega železa, medtem ko je ugodno ocenila načrte o proizvodnji titana. Vsa odprta vprašanja namerava sindikalna organizacija še nadalje razčleniti in zahtevati hkrati čimprejšnji začetek uresničevanja perspektivnih načrtov za nove dejavnosti.

Tržaška federacija KPI je v prvi oceni izidov rimskega srečanja z vodstvom IRI izrazila zadovoljstvo, ker so delavski boji, pritiski krajevnih ustanov in posegi parlamentarnih za-

stopnikov dosegli prve pozitivne učinke glede avtonomije Tržaškega Lloydja, vloge ladjedelnice Sv. Marka, sedeža osrednjega ravnateljstva ladjedelništva v Trstu, razvoja informatike v naši deželi, proizvodnje titana v škedenjski železarni in obvez ustanove IRI glede ustanavljanja novih dejavnosti. Negativno pa ocenjujejo komunisti potrditev omejevanja in opuščanja dejavnosti v železarni Terni, v Tovarni velikih motorjev in v tržiških podjetjih Ansaldo in SA FOG. Na ta način je namreč samo v Trstu ogroženih 1500 delovnih mest, ki jih ne more nadomestiti osrednje ravnateljstvo ladjedelništva, niti redke »nove zamisli«, ki jih je predložilo vodstvo IRI. K temu komunisti dodajajo, da morajo tržaški in goriški delavci ohraniti svojo enotnost v boju za proizvodni razvoj svojih podjetij in za to, da se obveže, ki jih je sprejela ustanova IRI, tudi uresničijo. Na vladi je sedaj, da zagotovi tako IRI kot vsem proizvajalnim silam sredstva za gospodarsko politiko in sodoben razvoj, o katerem je bilo doslej slišati le lepe besede, pravijo tržaški komunisti v svoji oceni.

Poziv proti premogovni centrali na Tržaškem

Združenje za nenasilno akcijo je te dni izdalo poziv, ki zadeva vprašanje morebitne namestitve premogovne centrale na Tržaškem. Pozivu so se doslej pridružile razne, zlasti ekološke organizacije in številni ugledni predstavniki tržaškega kulturnega in znanstvenega sveta, med katerimi naj omenimo docenta za družbene vede na tržaški Univerzi prof. Darka Bratino in docenta za zgodovino slovenskih narodov prav tako na tržaški Univerzi prof. Jožeta Pirjevca.

Poziv se pričinja z opisom glavnih razlogov, ki vzbujajo zaskrbljenost in nasprotovanje načrtu za namestitev premogovne centrale. Med glavnimi razlogi je seveda huda nevarnost onesnaženja okolja.

Sledi nato vrsta zahtev, ki so naslovljene na ustanovo za električno energijo ENEL. Izvesti bi bilo treba predhodno poglobljeno analizo vseh učinkov, ki bi jih karbocentrala imela na fizično in človeško okolje, je rečeno v pozivu. Prav tako bi bilo treba preučiti vse alternativne rešitve in ne sprejemati prenapetih odločitev, ki bi bile v nasprotju s primarno potrebo po zaščiti okolja in človekovega zdravja. Končna zahteva je, da bi bilo prebivalstvo pravočasno in korektno obveščeno o poteku načrta in da bi imelo vsekakor možnost dokončnega soodločanja.

Vilo Prinz želijo preurediti v kulturni center

Znamenito Vilo Prinz spremeniti v center za kulturne in umetniške dejavnosti — to je zahteva, ki jo je Rajonski svet za Rojan, Greto in Barokovlje predložil tržaški občinski upravi. Ob tej zahtevi je stekla vrsta pobud samega Rajonskega sveta, med katerimi je bilo zadnje po vrsti srečanje rajonske delegacije z občinskima odbornikoma Vattovanjem in Barjem.

Prvi je izrazil okvirno pripravljenost uprave, da se predlog izvede, drugi pa je sicer nakazal nekatere tehnično - operativne težave načrta, a je kljub temu izrekel željo, da bi čimprej prišlo do dokončne odločitve s tem v zvezi.

Ljudski praznik za spomenik pri Čamporah

Jutri, v nedeljo in v ponedeljek bo v Čamporah Ljudski praznik za postavitev spomenika padlim iz Čampor, Cindisa, Sv. Roka in Lazareta. Praznik prireja krajevni pripravljalni odbor pod pokroviteljstvom pokrajinskega združenja VZPI - ANPI. Na nedeljski prireditvi bo med drugimi govoril bivši partizan in občinski svetovalec Peter Viola.

pismo uredništvu

Odsotnost slovenskih narodnih simbolov na svečanosti v Rižarni

Spoštovano uredništvo, v zvezi s poročanjem o nedeljski svečanosti v Rižarni sem pričakoval, da boste v Primorskem dnevniku vsaj za beležili odsotnost slovenskih narodnih simbolov na manifestaciji, ki je bila v prvi vrsti posvečena spominu na žrtve nacifašističnega nasilja v tem za nas Slovence tako tragičnem mestu trpljenja in smrti. Ob veličastni podobi pisane množice slovenskih in italijanskih antifašistov, svojcev žrtev, preživelih iz različnih koncentracijskih taborišč, ob zastavah, praporih, grbih, transparentih, ob pomembnem predstavništvu družbenopolitične stvarnosti v krajevnem, vsedržavnem in mednarodnem merilu, ob skupnem nastopu cerkvenih dostojanstvenikov s trojnim obredom katoliške, srbske pravoslavne in židovske veroizpovedi, ob štirijezičnem poklonu žrtvam z oratorijem Partizanskega pevskega zbora, ob geslu manifestacije s poudarkom na zavzetost v boju proti nasilju, za mir in prijateljstvo med narodi, je namreč odsotnost zastav, društvenih praporov in grbov žive stvarnosti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji žalostno izstopala. Tega dejstva ni mogoče prikriti, pa čeprav bi šlo za pravilo, da slovenske narodne barve nimajo pravice do svojega mesta v stvarnosti uradnega javnopravnega življenja. V zvezi s tem

pravilom se sicer lahko tolažimo s tistim že slavnim sklepom goriškega pretorja, ki je ob prijavi zaradi izobešanja naših zastav izrazil mnenje, da med vidne znake identitete manjšine spadajo tudi njeni narodni simboli. Toda ni rečeno, da si s tolažbo samo lahko že osvojimo svoj prav. Naj bo tako ali drugače, pri vsem tem gre za plemenite simbole, ki dajejo pečat življenju. Smrt v Rižarni je vendar potrdila to resnico. Neglede na uređen protokol in program organizatorjev, ob 40-letnici Rižarne bi bilo potrebno izkazati hvaležnost našim žrtvam v vsakem primeru tudi z našimi narodnimi simboli.

S tovariškimi pozdravi.

Filibert Benedetič

Pestro delovanje tržaške luke

Tržaško pristanišče, ki je nekoč slovelo kot eno največjih trgovskih središč z bombazem v Evropi, je spet, po dolgi letih zastoja na tem področju, začelo s polno paro manipulirati ta proizvod. Prav te dni je namreč prispela v tržaško luko ladja »Iri-naula« s svojim tovorom 4200 ton sudanskega bombaža, ki je namenjen italijanski industriji.

Javno razpravo o krizi bo zaključila stavka gradbenih delavcev

Vrtoglav padec zaposlitvene ravni najočitnejši dokaz krize gradbeništva

Proizvodna kriza v naši deželi se že dolgo in zelo izrazito odraža tudi v gradbenem sektorju in z njim povezani proizvodnji gradbenega materiala, glavne razloge pa gre iskati predvsem v odsotnosti načrtovanja, tehnološke obnove in načrtnih vlaganj, pa tudi v razširjeni špekulaciji in vse pogostejših pojavih nenadzorovanega podzakupa. Kljub temu deželna uprava še naprej odlaša z izdelavo deželnega načrta za gradbeni sektor in tako praktično podarja gradbenim podjetjem osem milijard in pol lir, brez vsakega resnega cilja in brez selekcije. Gradbeni podjetniki pa s svoje strani podpirajo neodvisno delo, s čimer se izogibajo zakonskim predpisom in delovnim pogodbam. Podobno zaokroža še dejstvo, da javna dela prehajajo v zakup po najnižjih možnih cenah, kar omogoča davčne utaje in spodbuja nelojalno konkurenco.

Tak nevzdržen položaj gradbenega sektorja in proizvodnje gradbenega materiala je v podrobnostih in vseh negativnih učinkih, ki jih povzroča, izšel iz včerajšnjega posveta, ki ga je na sejmišču pri Montebellu priredila Deželna zveza gradbenih delavcev FLC, vključena v enotno sindikalno konfederacijo CGIL - CISL -

UIL. Pobuda sodi v okvir široke razprave, ki te dni poteka na desetinah skupščin delavcev zainteresiranih kategorij in ki bo dosegla vrhunec z deželno stavko delavcev gradbenega sektorja v petek, 13. julija.

Strnjeno uvodno poročilo v široko razpravo, ki je osvetlila konkretne vidike krize gradbenega sektorja, je v imenu deželnega tajništva FLC podal Mario Sardi. Opozoril je na vrtoglav padec zaposlenosti v gradbeništvu, ki že sam po sebi dokazuje dramatičnost položaja v sektorju. Ker pa so njegove korenine zelo jasne in se je položaj slabšal iz leta v leto, je FLC že marca lani izdelala predlog načrta za sektor gradbene industrije in proizvodnje gradbenega materiala. Po dobrem letu je razvoj potrdil veljavnost tega predloga, ki vsebuje konkretne točke o organizaciji dela, o preoblikovanju proizvodnega procesa, o načinu industrializacije gradbeništva, o načinu zakupovanja in o različni uporabi kreditnih sredstev. Predlog torej ostaja veljaven in je v središču pozornosti razprave o načinu reševanja krize in zlasti o brezposelnosti, ki ima na našem območju svojo lastno fizionomijo in ki ne izvira le iz proizvodnega za-

stoja, temveč tudi iz podjetniških izbir, iz tipov in organizacije podjetij in dela, ki v ogromni meri izključuje odvisno delovno silo in se raje obrača na samostojna, predvsem obrtna podjetja. Krajevna gradbena podjetja se tako poslužujejo množice nekdanjih odvisnih delavcev, ki so postali obrtniki, ti pa najemajo delovno silo iz vseh krajev Italije, medtem ko je iz dneva v dan več domačih odvisnih delavcev ob delo.

Z včerajšnjega posveta je izšla vrsta predlogov, ki iščejo izhod iz tega položaja v celoviti sistemski prenosni gradbeništva. Le-ta mora temeljiti na večletnih razvojnih načrtih in ovrednotiti ter ponovno zaposliti desetine tisočev odvisnih delavcev brez zaposlitve. Za te zahteve bodo gradbeniki čez teden dni prekrizali roke in skušali s stavko prisiliti odgovorne dejavnike, da se končno lotijo reševanja krize v gradbenem sektorju Furlanije - Julijske krajine.

● V nedeljo, 15. junija, bo tržaška občina izročila svojemu namenu novo cestno razsvetljavo na školjetu in v Ul. Cologna.

Gradivo za krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Nekdaj kulturno dokaj razgibana kraja doživljata danes precejšnje mrtvilo

Začeni smo z objavo gradiva za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji, o katerem podrobneje poročamo na prvi strani. Prvi so na vrsti kraji v miljski občini, katerim bo sledilo dolinsko območje in nato drugi kraji tržaškega ozemlja.

Beloglav

Na Beloglavu, brez pridevniške rabe, poimenovanje krajanov po priimkih v množinski obliki, ki označujejo posamezne dele naselja (npr. Sanci), it. Belpoggio, 1971: 54 preb., 1981: 52 preb., avtobusna postaja, maloobsejni prehod v Rabujezu - oddaljenost 0,1 km, fara Štarmar 3 km, pošta Žavle - 3 km, občina, osnovna šola in zdravnik Milje - 5 km, železniška postaja Trst - 10 km. Nadmorska višina 35 km. Razloženo naselje na severnem vznožju Tinjanskega hriba ob cesti, ki drži skozi mednarodni prehod proti Kopru, in ob cesti,

ki drži skozi maloobsejni prehod proti Plavjam.

Bližnji vzpetini sta obsejni Kaštelir (244 m) in Elerski hrib na jugozahodu, ki je že v SR Sloveniji. Pobočno stran proti Kaštelirju nazivajo Rabujez in Kortina, proti Reki pa slede bregovi Šalvinovec, Malžoni in Sv. Klemen, kjer je stala nad solinami cerkva, ki je baje zgrajena že pred razdejanjem Starih Milj, kot sedež malteškega priorata in templarska postojanka.

V Malžonih je še razvito donosno vrtnarstvo, ki oddaja na tržaški trg radič in solato. Svoječas so tu sadili krompir, koruzo in fižol ter imeli nasade češenj, fig in breskev. Ostalo je še nekaj vinogradov, ki dajejo predvsem refošk in malvazijo. Vino, ki ga letno pridelajo 40 hl, prodajajo v osmicah. Po zadnji vojni je zelo nazadovale živinoreja, medtem ko je dotlej premogel vsak hlev do 12 glav goveda in konj, s katerimi so prevažali kamne iz bližnjih kamnolovov v Trst. Bivše pašnike v Volariji zaraščajo zasebni gozdovi, v katerih je največ hrastov, akacij, jesenov in kostanjev. V njih so včasih sekali tudi nedoraslo drevje za kurivo. Sr-

njad dela škodo po vinogradih. Zajcev in fazanov je malo.

Hiše so večinoma nadstropne. Izpred prve vojne sta dve, do druge so jih zgradili 9, pozneje pa še 7. Po prvi vojni so hleve preuredili v skednje in vinske klepi, zdaj pa so tam garaže in prostori za osmice. Do napeljav pokrajinskega vodovoda je imela vsaka hiša vodnjak, živino pa so napajali v potoku pri Rabujezu in pri tamkajšnjem izviru.

Prevoznik. Pri Samcih slovenska gostilna. Mnogi so zaposleni kot zidarji ter pristaniščniki in tovarniški delavci v Miljah in Trstu. Zaradi ostarlosti krajanov je kraj kulturno dokaj nerazgiban, pred novo razmetitvijo pa so hodili na Plavje v godbo in zbor. Cerkvene pevske vaje so imeli v slovenščini tudi med fašizmom. Pogostejša priimka sta Samec in Elei.

Čampore

V Čamporah, brez pridevniške rabe, čamporini, it. Chiampore. Pred zadnjo vojno in še nekaj let po njej

so kraj imenovali po njegovih prebivalcih Marasici. 1971: 394 preb., 1981: 348 preb., avtobusna postaja tu, železniška postaja Trst 10 km, drugo Milje 2 km. Nadmorska višina 165 m. Večinoma razloženo naselje na slemenu Miljskih hribov tik pod Sv. Mihielom (198 m) ob asfaltirani cesti iz Sv. Roka - Cindisa, ki se tu odcepi v tri krake: proti Starim Miljam, Lazaretu in skozi maloobsejni prehod proti Lavranu. Deli naselja so Fontanela, Dercela in Vanizela. Vzhodno in zahodno od naselja tečeta dva manjša potoka.

V preteklosti so bile njive na zahodnem pobočju pod vasjo, kjer je bilo do zmrzali leta 1929 tudi mnogo oljk, torklje pa so imeli pri Sv. Jerneju veleposestniki. Do zadnje vojne je še uspevalo vrtnarstvo. Tu rastejo češnje, breskve, fige. Po dokončni ureditvi državne meje in odpravi STO je vinogradništvo precej nazadovalo. Med najbolj razširjenimi sortami so malvazija, prosek in sauvignon ter refošk, burgundec in negro piccolo, ki dajejo nad 100 hl vina. Do zadnje vojne je imela vsaka hiša do dve kravi. Živino so pasli po Miljskih hribovih. Do takrat so še obratovali bližnji

kamnolomi, ki so potrebovali za prevoz kamna vprežno živino. Zdaj pravih kmetov skorajda ni in le redki še prodajajo pridelke.

V starih hišah so še vinske kleti. V povojni dobi so bile zgrajene nadstropne hiše, ki jih obdajajo okrasni vrtovi. V nje se je priselilo precej Italijanov. Pred napeljavo vodovoda leta 1948 so odhajali po pitno vodo k bližnjim izvirom Pri Mjesce in Fontaneli pa tudi v Ligon in Lavran, razen tega pa je imelo mnogo družin svoj vodnjak. Tri gostilne, ena je v Ljudskem domu, ki je bil zgrajen po zadnji vojni, vendar v njem ni prave kulturne dejavnosti. Domačini so zaposleni v Trstu in Boljuncu.

Po prvi vojni so se nekateri izselili v Ameriko, po zadnji pa se v večjem številu priseljujejo Italijani iz Trsta in Milje. Leta 1920 so fašisti požgali kulturni dom v bližnjem Lavranu. V tem času je bilo več izgrediv, ker so se domačini uprli prepovedi slovenskega petja. Pred leti je bil v kraju slovenski otroški vrtec, ki so ga nato prenesli v osrednji slovenski šolski center v Miljah. Pogostejši priimki so Fontanot, Marašič, Milok in Stokovič.

Prijetno in razposajeno vzdušje v dolinskem poletnem središču

Za otroke iz Doline, Milj in okoliških vasi se je včeraj začelo tritedensko bivanje v znamenju veselja, razposajenosti in zabave. To smo ugotovili med našim včerajšnjim obiskom, ko smo se v lepo urejenih prostorih dolinskega otroškega vrtca znašli med skupino živahnih in vedrih otrok, ki so se vneto ukvarjali z barvanjem in slikanjem na prosto temo. Ena izmed treh vzgojiteljic, ki vodi skupino osemnajstih osnovnošolskih otrok, nam je orisala okvirni program delovanja

in dejavnosti, ki se bodo vrstile v naslednjih dneh. V poletnem središču bo starejša skupina otrok izdelovala skupinske igre kot so npr. domino in memory, ogrlice in druge ročne izdelke iz najrazličnejših materialov. Na prostornem in negovanem vrtu bodo mlajši in starejši tekmovali v poligonu, medtem ko se bodo dvakrat na teden in to v dveh izmenah peljali na kopanje s šolabusom. Program je torej raznolik in združuje prijetno s koristnim in poučnim, če

pomislimo na celodnevne izlete v bližnjo okolico in naravo. Sem spada predvsem nadvse zanimiva ekskurzija v Zgonik in tamkajšnji botanični vrt.

Zapustili smo prvo skupino, ko je iz kuhinje prijetno zadišalo in se preselili v druge prostore, kjer so se najmlajši igrali z lego kockami. Goran in Dimitrij, po naravi izredno živahna, ki sta se vzpenjala na lesen grad, sta nam povedala, da so pomalicali ob devetih, za kosilo pa bodo imeli testenine z omako.

Ob spremstvu vzgojiteljic in treh občinskih delavk so vsi otroci stekli na vrt in se ob vselem razpoloženju predali prostim igram in zabavam. Pred gugalnico in toboganom je takoj nastala pisana gneča otrok, ki so nestrno pričakovali, kdaj bodo prišli na vrsto. Drugi, iznajdljivejši in ustvarjalnejši so brž združili klopi in sestavili namišljenega orla, ki naj bi jih ponesel mogoče v deveto deželo.

Po končanem obisku smo razmišljali, da je mogoče poletno središče tista deveta dežela, ki obstaja le v bujni domišljiji otrok, kjer ni prostora za dolgčas, pasivnost in ravnodušnost. Sreča in nasmeji na obrazih teh otrok sta nam pomenila prepričljiv in zgovoren dokaz, da je ta pobuda pozitivna in da velja z njo nadaljevati.

K. K.

Mlajši taborniki odpotovali v Besnico

V dolini Besnice, nekje med Kranjem in Škofjo Loko, je včeraj zrastel tabor in se napolnil z razigranim živzavom osemdesetih medvedkov in čebelic Rodu Modrega vala iz Trsta in Gorice. Precej živahno je bilo tudi že navsezgodaj pred sezansko železniško postajo, od koder so mlajši taborniki odpotovali na prijetno dvotedensko bivanje v naravo v spremstvu enajstih tabornikov iz starejših vrst. Ponosni na svoje nove kroje so naložili svoje težke nahrbtnike na vlak, nato še kratek pozdrav staršem in že so, vživeti v novo družbo in okolje, pustili za sabo spomin na komaj zaključeno šolsko leto in druge obveznosti in opravila. Sedaj jih čakajo sicer drugačne obveznosti in opravila, a čaka jih tudi veliko zanimivih trenutkov, ki jih prinaša taborniško življenje. Čaka jih gozdna šola, taborni ogenj, športna tekmovanja, čakajo pa jih tudi zanimivi izleti na Storžič, na Jošt, v Dražgoše, v Kranj in v Škofjo Loko, kjer bodo obiskali udeležence kolonije iz Trsta. Ko se bodo 19. julija čebelice in medvedki vrnili, bodo njihovo mesto v taboru prevzeli starejši taborniki.

V Dolini počastili patrona sv. Urha

V dolinskem župnišču so v sredo zvečer primerno počastili patrona sv. Urha. Po dogovoru z dolinskim župnikom Bogatcem je na dvorišču župnišča izvedel celovečerni koncert pihalni orkester Breg iz Doline. Koncerta se je udeležilo veliko število domačinov, ki pa žal niso bili vselej primerno pozorni. Vsekakor je orkester ustvaril zelo prijetno vzdušje, ker je izjavljal pretežno same koračnice. Ob izteku koncerta je nekaj pri- ložnostnih besed spregovoril član mladinskega krožka Dolina Albin Giorgi-Jurjevič.

Festivala Dela in Unità

V Ljudskem domu v Podlonjerju se danes pričinja festival komunističnega tiska, ki ga prireja sekcija KPI od Sv. Ivana in iz Podlonjerja.

Danes se pričinja tudi festival Dela in Unità v Pristaniškem športnem središču »Ervatti« pri Briščikih. Naj omenimo, da bo jutri, ob 19.30 na stop godbe na pihala s Proseka, v nedeljo pa bosta na osrednjem shodu govorila pokrajinski tajnik Rossetti in univerzitetni docent Darko Bratina. Glavna atrakcija festivala pri Briščikih bo ponedeljkov nastop znane ansambla Banco (Predprodaja vstopnic pri Ricordi v Ul. S. Lazzaro 12. pri Etliju v Ul. Pondera 8, v Domu pristaniških delavcev in v knjigarni »Rinascita« v Tržiču).

Po polemikah in očitkih iz prejšnjih dni

Pangher odstopil iz vodstva KZE volitve predsednika čez osem dni

Giuseppe Pangher ne bo predsedoval Tržaški zdravstveni enoti. Na sinočnji seji upravnega odbora je vršilec dolžnosti predsednika Rotondaro prebral pismo, s katerim je Pangher dal ostavko iz vodstva KZE zaradi obtožb, ki letijo na račun njegovega upravljanja. Nanašal se je na očitke komunistov, ki so v prejšnjih dneh obtožili njega in druge politike lahkomišelnosti v »zadevi Semerani«, ki bo KZE stala pol milijarde lir. Pangher v pismu zavrača obtožbe in izraža željo, da bi se stvar čimprej razčistila, prav zato — piše v nadaljevanju — se odpoveduje predsedniškemu mestu in daje drugim možnost, da preverijo njegovo delo.

Upravni odbor je včeraj, na svoji prvi seji, vsekakor moral voliti predsednika. Ker pa je zmanjkalo kandidata, se je koalicija domenila za upravni »strik«: trikrat so glasovali, nekateri odborniki niso bđdali glasu in tako ni noben kandidat prejel absolutne večine. To pa je odboru dalo možnost, da prenese sejo za teden dni.

Medtem se bo predvidoma v torek ponovno sestala skupščina KZE, na kateri bodo nasledili Pangherja, ki bo ostal svetovalec. V upravnem odboru ga bo po vsej verjetnosti zamenjal Giovanni Scarpa — novi kandidat KD za predsedniško mesto. Scarpa je inženir, zaposlen pri Italcantieri.

Upravni odbor je bil odgovoren v stranki za socialno problematiko. Bil je tudi občinski svetovalec in svetovalec v rajonskem svetu. Če se bo v torek njegova kandidatura obnesla torej kaže, da se je KD odločila za novega človeka, ki sicer nima večjih upraviteljskih izkušenj, a je prav zaradi tega izven polemik in žgocih zapletov. (nf)

Festival v Števerjanu neposredno po radiu

V okviru radijskih srečanj studiov Trst, Koper in Ljubljana bosta Radio Trst A in Radio Koper v nedeljo ob 17. uri neposredno prenašala zaključno prireditev 14. zamejskega festivala domače glasbe v Števerjanu. Organizatorja festivala sta SKPD, društvo Sedej in ansambel Lojzeta Hledeta. Pri prenosu sodelujejo voditelji Ljudmila Kutin, Marjan Schneberger in Livio Valentič. Glasbena redaktorja Janko Sluga in Emil Zonta. Tehnična realizacija Mario Savini in Gino Staffuzza. Za povezavo med studii skrbi Vojko Oroz. Organizacija in režija Marjuča Offizia.

Trgovinska zbornica za izboljšanje javnih storitev

O osrednjih problemih kategorije vršilcev javnih storitev so se pogovarjali na srečanju med vodstvom tržaške Trgovinske zbornice in upravnim svetom združenja FIPE. Med njimi so posebno pozornost posvetili skrbi za razvoj turizma, kreditnim olajšavam za kategorijo in skrbi za rast strokovne usposobljenosti vršilcev javnih storitev. Poudarili so potrebo po boljši uskladitvi različnih prireditev, kot so šagre, sejmi, vinske razstave in podobno, za katere naj bi pripravili letne programe na osnovi posvetovanja z občinskimi upravami, sanitarnimi oblastmi in organi javne varnosti.

Predsednik zbornice Tombesi je članom upravnega sveta FIPE predlagal organizacijo kakovostne mestne prireditve vinskih-gastronomskega značaja, ki bi obogatila turistično ponudbo.

izleti

SPDT javlja izletnikom na Krnsko jezero, da je v nedeljo, 8. t.m., odhod avtobusa točno ob 6. uri izpred sodniške palače.

Društvo slovenskih upokojencev priredi v četrtek, 19. t.m., izlet v Logarsko dolino skozi Ljubljano, Kamnik, Stahovice, Gornji grad in Radmirje, vrnitev pa mimo Trojan. Vpisovanje v sredo, 11. julija, od 10. do 11. ure v prostorih v Ul. Cicerone 8. Vabljeni!

Diplomski koncert violinista Igorja Kureta

Mladi violinist Igor Kuret je v sredo zvečer predstavil svoj diplomski koncert v Srenjski hiši v Borštu. Koncert je priredilo prosvetno društvo Slovenec v imenu katerega je ob začetku spregovoril predsednik Boris Žerjal. Igor Kuret je študij violine začel pri Glasbeni matici v Trstu, nadaljuje pa ga na srednji glasbeni

šoli v Ljubljani pri prof. Cirilu Veroneku. Diplomsko pa pripravlja s prof. Helfridom Fisterjem iz Kölna. Na koncertu v Borštu se je Igor Kuret predstavil z deli Tartinija, Bacha, Paganinija in z Mendelssohn - Bartoldyjevim koncertom v e-molu op. 64. Kureta je pri klavirju spremljal prof. Andrej Jarc.

Gledališki festival v Miljah: magično zrcalo naše bodočnosti

»Kaj je zate festival Gledališča mladih?«

»Vidiš, ...to je zame ogromna magična sfera, v kateri se zrcali naša bodočnost,« mi je z zasanjanim pogledom razložil mlad umetnik.

»Zame je festival ...velik kaos, toda vseeno prihajam sem, ker silno uživam ob opazovanju živih in veselih otroških obrazov,« je s prijaznim nasmehom odgovorila prijetna starejša gospa.

»Oprostite, ampak res nimamo časa ... moramo na predstavo, v dvorano Roma!«, mi je v očitni naglici odvrnila skupina navihanih prijateljkov.

Teh nekaj kratkih, toda izredno slikovitih mnenj lahko pomenljivo povzame vsakodnevno stvarnost miljskega festivala, ki se bliža svojemu polnemu razcvetu.

V včerajšnjih popoldanskih urah je bila v dvorani občinskega sveta ponovno na sporedu okrogla miza, tokrat o odnosu glasba - gledališče - šola. Glasbena založba Ricordi je predstavila eno izmed najnovejših zbirk, ki so jo izredno pripravili ob prenovitvi ministrskega programa za

osnovno šolo. Zbirka, ki bo v prodaji septembra, obsega tri knjige: »Filastrocche da cantare«, »Concerto insieme« in opero skladatelja Liberovicija »Il grande chiasso«. Vse tri knjige so namenjene predvsem otrokom in njihovim učiteljem; glasbeniki Paolo Natali, Virgilio Savona in Sergio Liberovici pa so s svojimi deli želeli predvsem zbližati šolo z glasbenim in gledališkim svetom, zato so tudi svoja dela opremili z navodili za njihovo uprizoritev.

Jutri ob 15.00 bo na vrsti debata o novih ministrskih programih za osnovno šolo. Ob 17.30 se bo v Calle Pancera predstavila skupina »Teatro musica Aquilone«, ki ima kot predmet svojega raziskovalnega dela glasbo in gib. Jutri bo uprizorila »Nancy sento il pesce che diventò uno strumento«. Na Trgu Marconi ob 21.30 bosta skupini »Teatro delle Briciole« in »Teatro Due« prikazali predstavo na osnovi znanega romana Jacka Londona »Il richiamo della foresta«. Žaživele bodo lutke iz najrazličnejših materialov, ki bodo potrdile izjemno živo pozornost in radovednost skupin za pripovedništvo in animacijo.

L. G.

Razdeljevanje novih telefonskih imenikov

Pred kratkim so uslužbenci SIP zaključili razdeljevanje novih telefonskih imenikov. V dneh od 7. junija do 2. julija so v Trstu raznosili kakih 120 tisoč novih imenikov. Vsi tisti telefonski naročniki pa, ki iz različnih razlogov niso prejeli novega imenika, ga lahko dvignejo v uradih SIP vsak dan od ponedeljka do petka od 8.30 do 12. ure. S seboj pa morajo prinesiti stari imenik.

Vida Godina vd. Sore

Pogreb bo jutri, 7. julija, ob 9.30 iz mrtvašnice glavne bolnice k Sv. Ani.

Zalostno vest sporočajo hči Mia in sin Ivo z družinama, sestra Ljudmila in drugo sorodstvo.

Trst, 6. julija 1984

Zapisi z iskanja obrti, ki izumirajo

Pepi Fonda in njegovi sodi, škafci in vrči

Današnja doba je doba računalnikov, industrije in hitrega, nečloveškega življenjskega ritma, doba, ki gotovo ni najbolj naklonjena razvoju obrtništva. Kljub temu stare vaskelne delavnice, v katerih diši po lesu, mažah in preteklosti še vedno privabljajo mestnega človeka, ki znova in znova odkriva, da stroji in računalniki nikoli ne bodo mogli nadomestiti večjih obrtnikovih rok. Že pred časom smo zvedeli, da ima v samem srcu Nabrežine svojo delavnico šodar ali po domače »pinter«, ki svoje izdelke prodaja širom po kraških vaseh, pa tudi dlje na Gorisko in v Furlanijo.

Staro, zvesto katro smo parkirali ob osamljenem vodnjaku sredi vasi, ter se po makadamskem klancu pod senco stoletnega kostanja, podali do hišne številke 54. Tu, so nam povedali v vaški gostilni, stanuje Pepi Fonda, vaški »pinter« in ob robu sončnega vinograda ima svojo hladno sodarsko delavnico.

Pozvonili smo in nasmejan ženski obraz za lesenimi vrati je priči zadušil vsako začetno opravičevanje, češ, saj je pri nas vsakdo dobrodošel. Prijazna Nabrežinka, Pepijeva žena, nam je povedala, da je mož skoro vedno doma, saj je že deset let v pokoju. Mimo vrta nas je povedla v njegovo delavnico.

»Takoj ga pokličem!« nam je zagotovila ter nas pustila čakati sredi zamazanih, kamnitih sten, na eni izmed katerih je sredi dlet, žag in kladiv visela pobledela podoba Franca Jožefa. Ob stenah je bilo prislonjenih na desetine večjih in manjših hrastovih desk, na zidovih pa so z zaprašenih žebeljev viseli čepniki, rezalniki in tesarske sekire.

»Sem že tu,« se je nekdo oglasil izza vrat in zagledali smo prijaznega, priletnega možaka, ki se nam je prijateljsko nasmihal.

»Pazite, da se ne umažete,« nam je dejal, »tu je vse zaprašeno, saj v tej delavnici lahko najdeš res vse. Pogled tisto leseno stružilo ali tisto žago na utež. Stara sta preko sto let, saj je sodarska obrt pri nas družinska tradicija.«

Možakar se nam je predstavil za Pepija Fonda in povedal nam je, da je bil tudi njegov ded sodar, prav tako oče, sam pa je do pred desetimi leti sodaril v pivovarni Dreher pri Sv. Ivanu.

»To je stara obrt, za katero se mladi ne zanimajo več,« nam je po tožil. »Preveč zahtevno in umazano je namreč to delo.« Pomislite le, da sem edini sodar na Krasu in da zahajajo k meni tudi Italijani iz Furlanije.

Gospod Fonda nam je zaupal, da mu je ta poklic izredno pri srcu, brez rezalnika in krivila bi bil njegov »pokojo« pust in dolgočasen. Priznal je tudi, da kmetje, predvsem tisti, ki imajo radi dobro, pristno kapljico, njegove sode zelo cenijo.

Meščanska radovednost nas je gnala, da smo vprašali, kako pravzaprav sod nastane. Dobrodušni sodar je bil nekoliko v zadregi, saj je, podobno kot vsi večji mojstri po naravi skromen in molčeč. Vendar nas je rad povedel v kraljestvo svojega orodja: »Najprej moraš izbrati deske, za sodarstvo je najboljši hrastov les, tega tudi sam uporabljam. Kostanjev les je slabše kakovosti in pred uporabo ga je treba prevleči s parafinom.«

Pokazal nam je nekaj desk in povedal, da morajo biti slednje debele približno tri centimetre. Njihova dolžina pa je odvisna od velikosti sode.

Ustavili smo se pred okajenim vrtnim ognjiščem in mojster je nadaljeval: »Predno lesene deske zvijemo s pomočjo krivilnika ali po domače »preše«, jih moramo za približno dve uri namakati v vreli vodi. Nato jih zvijemo in zgladimo, s pomočjo posebnih merilnih naprav pa si izberemo krivino in začnemo sestavljati sod. Deske stisnemo skupaj s posebnimi železnimi obroči, nato pa je treba sod še zapariti, namočiti in zažveplati, pa je pripravljen za uporabo.«

Sodarja smo vprašali, kakšne sode izdeluje in komu so namenjeni: »Največ mojih sodov gre na Kras,« je povedal, »predvsem v repentabsko občino. Izdelujem čisto majhne sode za žganje, za whisky ali samo za okras, pa tudi srednje velike vinske sode za splošno uporabo. Izdelal sem že sod, ki je držal 12 hektolitrov, običajno pa izdelujem dvohektolitrsko sode. Tak, nov sod stane približno 170.000 lir. Povedati pa moram, da imam tudi veliko popravil v naročilu, izdelujem pa tudi škafce, vrče in podobno. Manjši sodečki so, kot vidite, zelo lepi na pogled in veliko ljudi jih kupuje kot okrasne predmete. Povprašali smo ga, če bi se dalo od tega poklica živeti. Podvomil je in skomignil z rameni, nato pa se je domislil, da nudi pravzaprav ta poklic še veliko odprtih možnosti: »Sam sem v letih in zato delam le poleti, ko je v delavnici hladno in prijetno. Tudi vancev za pomoč ne morem najti,

zato gre delo počasi od rok. Naročil pa dobivam precej... Turizem nudi tudi druge možnosti: sodečke namreč radovedneži kupujejo kot zanimivosti ali souvenirje... Pa vendar mislim, da ta poklic nima bodočnosti, saj mladina zanj nima zanimanja.«

»Pa razlika med sodobnimi sodi iz fiberglasa ter starimi lesenimi sodi?« nas je zanimalo.

»Ja,« se je zamislil sodar Fonda, »sodi iz umetne snovi so bolj praktični, ni jih treba zažveplati, umivati, zapariti. Prav zato gredo močno v prodajo. Kljub temu lahko pristno, kakovostno vino nastane le v lesenih sodih... Sam sem poznal kmeta, Nabrežinka, ki je kupil sode iz fiberglasa, nato pa je sedem mesecev čakal, da mu vino zavre. V lesenem sodu vino lahko diha, fiberglas pa je kot steklenica, vino je v njem zaprto...«

Pogovor v hladni delavnici je kmalu zašel na čisto prijateljsko raven. Prijazni sodar nam je povedal, da je po rodu tudi sam Svetoivančan in da je bila tudi nam nekdanja živa ta obrt. Nato nam je pripovedoval o svojih kupcih ter nas povpraševal koga poznamo, ki se ukvarja s kmetovanjem.

Naševal je imena, pripovedoval o osmih, o vinu, z ženo nam je ponudil svakovno domače vino ter domač, nabrežinski pršut. Še za trenutek smo z vrta skupaj zrlili na sosednje vinograde ter na kraške griče, nato pa smo se poslovili. Ko smo se vozili domov je dišalo po soncu, po poletju in po preteklosti. Z ožnostjo smo pomislili, da bo čez nekaj let tudi ta obrt pri nas popolnoma izumrla...

SUZI PERTOT

TPPZ

»P. TOMAŽIČ«

vabi danes, 6. t.m., v Bazovico ob 20.30 vse tovariše in tovarišice, ki so pripomogli s svojim delom, da je velika mednarodna manifestacija za mir in bratstvo med narodi tako lepo uspela.

Obenem se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu.

NARODNA IN
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

sklicuje

17. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo danes, 6. julija 1984, ob 18. uri v čitalnici Primož Trubar Narodne in študijske knjižnice v TRSTU, Ul. sv. Frančiška 20.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 6. julija
DUSICA

Sonce vzide ob 5.23 in zatone ob 20.56 — Dolžina dneva 15.33 — Luna vzide ob 13.59 in zatone ob 1.00.

Jutri, SOBOTA, 7. julija
MANICA

Vreme včeraj: temperatura zraka 24 stopinj, zračni tlak 1020,3 mb rahlo narasča, veter zahodnik 8 km na uro, vlaga 45-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Silvia Riso, David Chaim, Alessio Battaglia, Paolo Altin, Giacomo Molinari, Nikolaj Bukavec, Linda Zarli, Francesca Vratovic, Daniele Lofino, Francesco Papa.

UMRLI SO: 74-letni Giovanni Novacco, 82-letna Giovanna Montagna, 50-letni Antonio Dobrigna, 77-letni Antonio Srelz, 80-letna Luigia Ivancich, 54-letni Guido Corrado, 84-letna Lucia Vatoze vd. Cereali, 84-letni Carlo Biliani, 82-letna Maria Racar vd. Savi, 84-letna Teresa Bubic vd. Punis, 79-letna Vida Godina vd. Sore, 79-letni Rodolfo Maiaroli, 73-letni Vittorio Caris, 90-letna Lidia Riaviz vd. Mian, 72-letni Giuseppe Pecar, 82-letni Francesco Odoni, 63-letni Giuseppe Zanellato, 86-letna Maria Santarossa vd. Boschian, 90-letni Giuseppe Molini, 72-letna Antonia Štoka por. Češarek, 87-letni Eugenio Canale.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored 1).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored 1).

mali oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

OSMICO je odprl Just Hrvatič v Ricmanjih št. 85. Toči belo in črno vino. RIVIERA prodaja po ugodnih cenah stanovanja različnih velikosti v mestu in okolici. Za informacije tel. 224-426.

RIVIERA išče za svojega klienta stanovanje v Grišanu, Barkovljah ali na Greti, 80 kv.m., 2 spalnic, dnevna soba, kuhinja, kopalnica, WC. Plačilo v gotovini. Tel. 224-426.

35-LETNI MLADENIC, brez vsakršne obveznosti, želi spoznati gospe ali gospodične zaradi prijateljstva. Tel. na št. 040/566-249: Giorgio.

OSMICO v Mavhinjah št. 11 je odprla Norma Gabrovce. Toči belo in črno vino.

MARKET PRALNIH PRAŠKOV - Opčine, Narodna ulica 28 (pri openskem tramvaju), nadaljuje prodajo po izredno ugodnih cenah.

NOV KOMPJUTER commodore vic-20 prodam za 170.000 lir. Telefonirati v dopoldanskih urah na 0481/45872.

HIŠO PRI VINCENCU na Vratih pri Čepovanu prodamo po ugodni ceni. Interesenti lahko pridejo na ogled in razgovor v soboto, 7., in nedeljo, 8. julija.

V NABREŽINI prodam prenovljeno večstanovanjsko hišo z dvoriščem, skladiščem in vrtom. Pismene ponudbe na Primorski dnevnik - Oglasni oddenek, pod šifro »Nabrežina«, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst.

OSMICO ima Robert Pipan v Mavhinjah. PRODRAM 100 l terana in 100 l bele vina po zmerni ceni. Obad, Salež 64, telefon 040/229246.

PRISTNO kraško hišo potrebno popravil prodam. Telefon 040/229126.

OSMICO je odprl Herman Škrj v Saležu. Toči belo in črno vino.

MATEMATIKO IN FIZIKO inštruiram za popravne izpite. Telefonirati na št. 003865/21972.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ul. 44, Opčine - Trst.

OBČINA DEVIN - NABREŽINA

XXIII. RAZSTAVA IN POKUŠNJA DOMAČIH VIN

DANES, 6. julija: ob 18. uri — otvoritev razstave in odprtje kioskov; ob 18.30 — koncert godbe na pihala »Nabrežina«; ob 19.30 — kulturni program: plesni ansambli, zbori in godbeni ansambli iz Ilirske Bistrice; ob 21. uri — ples z ansamblom »Trio Jože Jenko« iz Ilirske Bistrice.

JUTRI, 7. julija: ob 9. uri — mednarodni balinarski turnir (nastopa 8 ekip); ob 18. uri — koncert godbe na pihala »Naša sloga« iz Babičev (Buje); ob 20. uri — nastop folklorne skupine »Pasian di Prato«; ob 21. uri — ples z ansamblom ARIES.

V NEDELJO, 8. julija: ob 10.30 — odprtje kioskov; seja komisije za nagrajevanje vin; ob 18.30 — koncert godbe na pihala »Nabrežina«; ob 20. uri — nagrajevanje zmagovalcev na vinski razstavi; ob 21. uri — tombola; ob 21.30 — ples z ansamblom ARIES; ob 24. uri — zaključek razstave.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Združenje Italija-ZSSR - SKD Tabor. Jutri, 7. julija, ob 21. uri bo na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah nastopil FOLKLORNI ANSAMBEL »STRU-GURAŠ« iz Sovjetske zveze. Predprodaja vstopnic na sedežu združenja Italija-ZSSR, Ul. Torrebiana 13, ob 17. ure do 19.30 ter v baru Prosvetnega doma na Opčinah. Vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj priredi danes, 6. julija, ob 20.30 v društvenih prostorih diplomski koncert violinista Igorja Kureta, pri klavirju prof. Andrej Jarc. Vabljeni!

KD Rovte - Kolonkovec vabi na večer filmov Sergija Verča, ki bo jutri, 7. julija, ob 20.30 v društvenih prostorih.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava FINIUM FRONS - EXPRESS osmih slikarjev dežele Furlanije - Julijske krajine.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA Nočna služba ob 20. do 8. ure tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

gledališča

VERDI

Od 10. julija do 12. avgusta bo na sporedu Festival opere 1984. V torek, 10. julija, ob 20.30 premiera opere »Vittoria e il suo ussaro« P. Abrahama. Dirigent Oskar Danon, režiser Giorgio Pressburger. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča (tel. 60050 in 631948).

CANKARJEV DOM - Ljubljana

Srednja dvorana Danes, 6. julija, ob 19.30 koncert ob 80-letnici slovenske narodne podporne enote in 50-letnici progresivne slovenske Amerike s sodelovanjem Slovenske izseljske matic.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

V petek, 13. t.m., ob 21. uri: M. Bulgakov »Don Kihot« v režiji Zvoneta Šedlbauerja. Predpremiera za red premiera in izven v Kanalu. Nastopa celoten igralski ansambel PDG ter gostje.

Pevski zbor PRIMOREC

POJE IN PRIPOVEDUJE

danes ob 21. uri v Ljudskem domu v TREBČAH.

Vabljeni!

kino

Ariston 21.30 »Fratelli nella notte« — na prostem, v primeru slabega vremena v dvorani.

Eden Zaprti zaradi popravil.

Fenice 18.00 »L'uomo che sapeva tropo«. James Stewart in Doris Day.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.10 »Interlude of luste«.

Dvorana št. 2 16.00 — 22.15 »I vendicatori della notte«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 16.00 — 22.15 »Compleanno di sangue«.

Grattacielo 18.00 — 22.15 »Ufficiale gentiluomo«.

Mignon 16.30 — 22.15 »Il drago del lago di fuoco«.

Aurora 17.00 — 22.00 »Weekend di terrore«.

Capitol Zaprti zaradi počitnic. Moderno Zaprti zaradi počitnic.

Vittorio Veneto Zaprti zaradi počitnic. Lumiere 16.00 — 22.00 »L'urlo di Chen terrorizza anche l'Occidente«. B. Lee.

Alcione 15.00 — 21.30 »Barry Lyndon«. Režija Stanley Kubrick.

Radio 15.30 — 21.30 »La borghese goiosa«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

čestitke

Danes poteka 25 let, odkar je v službi pri ZTT LICA MAHNE. Čestitajo ji bivše kolegice.

ŠD-FC Primorje čestita svojemu članu Vojku Bukavcu in ženi Anne ob rojstvu prvorojenčka NIKOLAJA.

Za uspešno opravljeni izpit na višji srednji šoli za bolničarje čestita TPPZ »P. Tomažič« svoji prizadevni članici NEVI ZERGOL.

Našemu predsedniku Eniu Bogatcu je žena Darinka povila malo

MARTINO

Mnogo veselja in sreče jim želi

odbor ŠD Mladina

razna obvestila

FC Primorje 1924-1984 vabi 6., 7. in 8. julija na ŠPORTNI PRAZNIK na vrtu Kulturnega doma na Proseku. Danes, 6. julija, ob 16. uri otvoritev kioskov in ob 17. uri turnir v briškoli; jutri, 7. julija, ob 17. uri mednarodna prijateljska nogometna tekma Primorje - Gospić na igrišču na Proseku, ob 19. uri kulturni program s sodelovanjem moškega pevskega zbora Vasilij Mirk, ženskega pevskega zbora Prosek-Kontovel in folklorne skupine Rdeča zvezda iz Saleža, ob 20.30 ples z ansamblom The Lords; v nedeljo, 8. t.m., ob 17. uri tradicionalna nogometna tekma Stari - Mladi na igrišču na Proseku, ob 20.30 ples z ansamblom The Lords.

Dom Mangart v Zabnicah vabi svoje člane in njihove družine na bivanje v domu. Nečlani lahko zaprosijo za izkaznico podpornega člana. Za rezervacije se lahko interesi obrnejo na urad ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20, tel. št. 767-304), kjer bodo dobili tudi vsa potrebna.

LEKARNE V OKOLICI

Boljence: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sestlan: tel. 209-197.

darovi in prispevki

Josipina Brišček daruje 20.000 lir za barkovljanski pevski zbor.

V spomin na Dinota Daneva darujeta Ida in Angel Gerlanc 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Franca Lavrenčiča daruje družina Granduč 20.000 lir za glasilo KPI Delo.

Ob 6. obletnici smrti predrage Silve Ban - Škerkove darujeta prijatelja 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina Albina Križmana darujeta Cveta in Miro 20.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Ivana Sosiča darujeta družini Škarab in Mennucci 20.000 lir za Center za rakasta obolenja, 20.000 lir za Skupnost družina Opčine in 20.000 lir za spomenik padlim v NOB z Opčin.

V spomin na Francko Sedmak vd. Košuta daruje Vida Gerlanc - Mennucci 10.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Križa.

V torek na Gradu sv. Justa

Večer z Johnom Mayallom mitom lahke glasbe

V torek, v ledenomrzlem večeru, ki je sledil popoldanski toči, je na Gradu sv. Justa nastopil angleški glasbenik in pevec John Mayall. To je prvič, da prispe v Trst resnično »velik« rock glasbenik, saj je Mayall pravi živeči mit lahke glasbe, začetnik in največji izvajalec glasbene vrste rock-bluesa ali točneje modernega električnega »belega«, trdega, »velemestnega« bluesa. In mirno lahko dodamo, da se je Mayall tudi v Trstu resnično izkazal. Dokazal je, da neizmerno in nadvse ljubi glasbo in svoje igranje, nastopi s srčjem, predvsem pa mu ni glasba zgolj zaslužek, temveč predvsem zabava. Samo tako si namreč lahko razlagamo, da je Mayall svoj koncert začel predčasno (ne pomnim, da bi se to še kdaj zgodilo v Trstu v zadnjih 15 letih). Angleški glasbenik je na odru vadil, in ne da bi se sploh zavedal, da bi ne udaril po strunah svoje električne kitare ali po tipkah električnega klavirja, da bi ne zapihal v svoje orglice.

Druga značilnost večera pa je bila ta, da se je zbrana tržaška publika (ki jo je bilo res veliko, če upoštevamo, da je Mayall pravzaprav glasbenik svojega obdobja, to je 60. let, in torej ni »moderna«, da ni melodičen pevec a la Bosé, Tozzi ipd., ki na svojih koncertih vedno zberejo veliko zelo mlade publike) razgrela do take mere, da se je navdušenje skoraj prevesilo v kolektivno histerijo.

Pa ne, da se je to zgodilo pri zadnjih pesmih ali zahtevnih ponovitvah, ko se mlajši del publike poda tik pod oder ter poje, pleše, ploska z rokami in ritmično skandira. Ne, to se je zgodilo takoj na začetku, tako da smo vsi morali slediti koncertu kar stoji. Takega navdušenja Trst še ni doživel v svoji zgodovini rock nastopov, pa čeprav so naše mesto obiskali mnogi »veliki« (samo v zadnjih letih Battiato, Bosé, Coccianta, Celentano, De André, Bannato itd.).

In res si je John Mayall ta sprejem tudi zaslužil. Nastopil je le v kratkih hlačah, drugače je bil gol (tega sem se zavedal v trenutku, ko sem si v zimski temperaturi ob sunkih burje oblačil svoj drugi pullover...). Nastopil je s svojo skupino Bluesbreakers, ki seveda ni tista, s katero je pred 25 leti začel svojo neverjetno uspešno glasbeno pot. Pozabljam, Mayall ima 51 (!) let, popolnoma sive lase, njegovo atletsko telo pa je prav gotovo bolj prožno (in verjetno tudi bolj zdravo) od telesa kakšnega dvajsetletnika. Sestava njegove glasbene skupine je bila povsem »električna« — štiri (!) kitare, klavir, basovska kitara in bobni, sam pa je najraje igral na dvanaeststrunsko kitaro, ob igranju katere je skoraj dosegel popolnost.

Res njegova glasba. To je blues v vseh mogočih variantah, odtenkih, od največje trdote do najgloblje nežnosti, to je »beli« blues (pri najboljši volji pa se ne more niti John Mayall preleviti v črca in ustvariti tipične črnske pretresljive glasbene in tonske globine, take, ki lahko nastane le v nedorečenih, dvomnih, pa tudi »umazanih« situacijah. V svojem bluesu je Mayall dosegel neverjetno ritmičnost, ki jo je nato ohranil do konca koncerta (seveda brez umesnih presledkov), pa čeprav so glasbenikom od divje ga udarjanja stalno pokale strune, ki so jih kar sproti menjavali.

Marsikdo bo oporekal, da je lahko Mayallu igrati in peti, kot je to storil na Gradu, ko pa to počenja (vedno isto namreč) že skoraj 30 let, in da se torej ne spreminja in se pač glasbeno ne razvija. To je res, kot je tudi res, da so njegove najboljše pesmi (ki jih je na tržaškem koncertu zapel skoraj vse) stare najmanj deset let, vendar pa ne smemo pri tem pozabiti, da je John Mayall svojo glasbeno vrsto in svojo stvaritev, beli, trdi rock-blues namreč, povzdignil na najvišjo možno umetniško raven ter tako postal eden izmed živečih mitov lahke glasbe. To pa res ni malo...

DUŠAN JELINČIČ

Reliefi v »lepotnem salonu«

Tudi kipi so potrebni občasne toalete. In tudi za to imamo posebne »lepotne« salone z usposobljenimi estetisti v belih haljah, ki z vsemogočimi »sminkami« in »pudri« spretno brišejo odvečne mozolje časa z lic marmornatih lepotic, jim izravnavajo od stoletnega prahu nagubana čela ter češčejo zamaščene lase. Bistvena razlika je v tem, da ne pride lepota k estetistu, temveč mora estetist k njej. Železno ogrodje zidarskega odra se tako spremeni za nekaj časa v »lepotni salon«, kot nam kaže gornja slika, posneta pred veliko in lepo palačo nekdanjega hotela Et de la Ville na glavnem Nabrežju, zraven grške pravoslavne cerkve, ki se bo žal (z zgodovinsko - turističnega vidika), ali na srečo (? z gospodarske plati) spreminila v banko. Palačo je namreč najela Banca di Novara, jo restavriral in istočasno poskrbel, da bi lepota strokovnjaki vrnili nekdanji videz čudovitim reliefom, ki krasijo njeno spodnje pročelje.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 13.00 Simfonični koncert
- 13.30 Dnevnik
- 13.45 Totò Tarzan - film
- 15.10 Mister Fantasy
- 16.10 Il trio Drac - risanke
- 16.30 Rin Tin Tinove dogodivščine
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Kojak - TV film
- 17.50 Il fedele Patrash - risanke
- 18.15 Spaziolibero: programi pristopanja
- 18.30 Al Paradise - glasbena oddaja
- 19.40 Almanah - Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Il pianeta vivente dokumentarni film
- 21.30 La battaglia di Algeri - film
- 22.30 Dnevnik
- 22.35 La battaglia di Algeri 2. del filma
- 23.40 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Danes v parlamentu
- Vremenske razmere
- 23.50 Milan: kolesarstvo

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Due e simpatia: skrivnosti Pariza - 5. nadalj.

- 14.05 Poletni programi: Teletattica, risanke - Gotong
- Rojong - dokumentarec
- Il diavolo alle calcagna TV film
- 17.05 Quanto è bello lu murire acciso film
- 18.25 Iz parlamenta
- 18.30 Dnevnik 2 - Šport
- 18.40 Starsky in Hutch - TV film
- Meteo 2 - Vremenske napovedi
- 19.45 Dnevnik 2 - Poročila
- 20.30 Il trappolone vodi Renzo Montagnani
- Dnevnik 2 - Večerne vesti
- 22.10 Aboccaperta
- 23.10 La tragedia della Guyana 4. nadaljevanje

Tretji kanal

- 14.55 Mednarodni turnir v tenisu
- 19.00 Dnevnik 3
- 20.00 Šola in vzgoja: tečaj windsurfa
- 20.30 Figlio unico - film
- 21.50 XXVII Festival dei Due Mondi
- 22.20 Dnevnik 3
- 22.45 Filmska kamera in spomini
- 22.55 Maria Zef po romanu Paole Drigo

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 17.55 Teletekst RTV Ljubljana
- 18.10 Poročila
- 18.15 Jazz na ekranu
- 18.45 Trnov grad - otroška nadalj.
- 19.15 Risanka
- 19.24 TV in radio nocoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik in Vreme
- 20.00 Modrost telesa - dok. serija
- 20.55 Ne prežite
- 21.10 Marlowe - angleška nanizanka
- 22.00 Dnevnik
- 22.15 Stanovalec - film

Roman Polanski, večni nemirni popotnik, rojen v Franciji, odrasčal na Poljskem, je ne-prestano v iskanju in na begu, uročen od sveta, bremenjen z metafiziko evropskega prostora, osamljen borec proti konvencijam, ki posameznika omejujejo in mu jemljejo svobodo. Od na Poljskem posnete ga Noža v vodi, Polanski vztraja pri svojem človeškem in umetniškem prepričanju. Vedno znova se, na takšen ali drugačen način, vrača k isti temi, k razdvojenemu človeku, ki ne more razreševati svojih dilem in poiskati dokončnih odgovorov na vprašanja svojega življenja drugih. Polanski pravi, da ga zanimajo situacije, kjer vrednote posameznika pre-

nehajo in se prične borba za golo življenje. Tudi film Stanovalec je film o borbi posameznika za lastno življenje, v popolnoma odtujenem in grozečem svetu, v katerem se prividi spreminjajo v resničnost in resničnost sama v večpomenski privid.

Koper

- 14.00 Odprta meja - Videoteleks
- 17.00 Odprta meja - Videoteleks
- 17.30 Poročila
- 17.35 Lovca - serijski film
- 18.25 Sloni iz Indije - dokumentarec
- 19.00 La principessa Zaffiro - risanka
- 19.30 TV D - Stičiče
- 19.50 Aktualna tema
- 20.20 Odštevanje - film
- 21.45 TV D - Vse danes
- 21.55 Naši video posnetki
- 22.25 Zeit im Bild - Čas v sliki

Zagreb

- 17.50 Videostrani
- 18.00 Poročila
- 18.05 Koledar
- 18.15 Majske igre 83
- 18.45 Silhouette - narodna glasba
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Park avenija 79 - nadalj.
- 21.25 Dober večer zabavno-glasbena oddaja
- 22.10 Dnevnik
- 22.25 V petek ob 22. kulturni mozaik

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 La piccola grande Nell - TV film
- 9.00 Una vita da vivere - TV roman
- 10.00 Helzapoppin - film
- 12.00 I Jefferson - TV film
- 12.30 Lou Grant - TV film
- 13.25 Sentieri - TV roman
- 14.25 General Hospital - TV film
- 15.25 Una vita da vivere - TV roman
- 16.50 Hazzard - TV film
- 18.00 La piccola grande Nell - TV film
- 18.30 Popcorn - glasbena oddaja
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 La luna nel pozzo
- 22.25 I Jefferson - TV film
- 23.25 Šport: ameriški football
- 24.00 Nata ieri - film

RETEQUATTRO

- 8.30 Lassie e la squadra di soccorso
- 9.00 Arrivano i Superboys - risanke
- 9.15 L'invincibile Blue Falcon risanke
- 9.45 Capitan Cavey - risanke
- 10.00 Magia - TV novela
- 10.30 Fantasilandia - TV film
- 11.30 Tre cuori in affitto - TV film
- 12.00 Il magico mondo di Gigi risanke
- 12.30 Star Blazers - risanke
- 13.30 Fiore selvaggio - TV novela
- 14.15 Magia - TV novela
- 15.00 Gioco d'angoscia - film
- 17.00 Šport: ameriški football
- 17.30 Blue Noha - risanke
- 18.00 Truck Driver - TV film
- 19.00 Tre cuori in affitto - TV film
- 19.30 Chips - TV film
- 20.30 Sponsor City
- 22.15 Io tiglio, tu tigli, egli tiglia film

ITALIA 1

- 8.30 La grande vallata - TV film
- 9.30 Il dubbio - film
- 11.30 Maude - TV film
- 12.00 Giorno per giorno - TV film
- 12.30 Lucy Show - TV film
- 13.00 Bim Bum Bam: La famiglia Mezil - Bun Bun risanke

- 14.00 Agenzia Rockford - TV film
- 15.00 Cannon - TV film
- 16.00 Bim Bum Bam: risanke
- 17.30 Una famiglia americana TV film
- 18.30 Ralphsupermaxieroe - TV film
- 19.40 Italia 1 - kratke vesti
- 19.50 Il mio amico Arnold - TV film
- 20.25 Colpo secco - film
- 22.40 Podelitev televizijske nagrade
- 00.30 Bambini in guerra - film

TELEPADOVA

- 13.00 Sampei - risanke
- 13.30 Shogun - risanke
- 14.00 Cara cara - TV film
- 15.00 Gli emigranti - TV roman
- 16.00 Peyton Place - TV film
- 17.00 Star Trek - TV film
- 18.00 Robotino - risanke
- 18.30 Risan filmi
- 19.00 Sam, ragazzo del West risanke
- 19.30 Mama Linda - TV film
- 20.20 Anche i ricchi piangono TV film
- 22.00 La mummia - film
- 23.30 Lancer - TV film
- 00.30 Mia moglie ci prova - film

TRIVENETA

- 13.30 Addio Giuseppina - risanke
- 14.00 Top Cat - risanke
- 14.30 Sfida infernale - film
- 16.00 Filmki spored
- 16.30 TV film
- 17.30 Top Cat - risanke
- 18.30 Kronos - TV film
- 19.30 Vse o motorjih
- 20.30 L'assassino ha prenotato la tua morte - film
- 22.00 Q.P. Coupon

TELEFRIULI

- 14.00 Mariana, il diritto di nascere TV film
- 15.00 Cara cara - TV film
- 16.30 Violenza in campo - film
- 18.00 Stieringer - risanke
- 18.30 Angie Girl - risanke
- 19.00 Cara cara - TV film
- 20.25 Credimi - film
- 22.30 Nogomet: ZR Nemčija - Francija

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Mozaik. Rekreativne, koristne nasvete; 8.20 Trim za vsakogar; 8.45 Domače živili; 9.10 Po poteh Ludwiga II.; 9.40 Slovenska poezija skozi stoletja; 10.10 Koncert Glasbene matice v Kulturnem domu v Trstu; 11.15 Glasbeni potpuri; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Zapiski na robu; 12.00 Roman v nadaljevanjih: Ciril Kosmač: »Balada o trobenti in oblaku« - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah: kvartet »Do«, nato: Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Sprehodi po tržaških predmestjih: (5) »Navzgor in navzdol po Škorkljici«; 16.00 Plesna ura sede - vmes: Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Odprti prostor: Klasični album: nabožna glasba; 18.00 Kulturni dogodki, nato: Glasbena priloga.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvo-ritev - glasba za dobro jutro, Jutra-nji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvo-ritev - danes na valu Radia Koper; 13.00 - 15.00 Mladinska oddaja; 14.40 Zanimivost, Pesem tedna Radia Ko-per; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik, Objave, EP; 17.00 Pogovor o...; 17.33 Piranski glasbeni večeri; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnev-nik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasbeno jutro: Koledarček; 6.35 Vreme na Ja-dranu; 7.00 Dober dan; 9.00 Štirje ko-raki; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Luciano-vi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.05 Vprašajmo stilistko; 10.35 La gi-randola; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Poročila v nemščini; Popevka tedna; 14.45 La Ve-ra Romagna; 15.00 Rubrika kulture in umetnosti; 18.00 Glasba in besede; 18.45 Piranski glasbeni večeri; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.05 Glasbena kombinacija; 6.15 Autoradio flash; 6.50 Včeraj v parlamentu; 9.00 Radio anch'io; 10.30 Popevke; 11.00 Jacques il fatalista; 15. nadalj.; 11.10 Fantastična 50. le-ta; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.20 Te-dnik za potnike; 13.15 Master; 13.56 Informacije za turiste; 14.30 Govori-mo o gorah in alpinizmu; 15.00 Ra-dio 1 za vsakogar; 16.00 Aktualno-sti; 17.30 Radio 1 Ellington; 18.00 Evropski variete; 18.28 Modo e ma-niera; 19.10 Svet motorjev; 19.20 Ver-ska rubrika; 19.27 Audiobox Lucus; 20.00 Il Cabaliere; 20.30 Komorni kon-cert; 22.05 Fantastična 50. leta; 22.45 Autoradio flash; 22.50 Včeraj v parla-mentu; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 7.20 Ver-ska oddaja; 8.00 Otroštvo, kako, za-kaj...; 8.05 Napoved programov; 8.45 La scalata, 10. nadalj.; 9.10 Vacanza premio, poletna igra; 10.30 Kaj ho-češ? Luno?; 12.10 in 14.00 Deželni programi; 15.00 Nemogoči intervjuji; 15.42 Estate attenti, glasbena oddaja; 19.00 Arcobaleno; 19.50 Vesela vdova, opereta; 21.00 Le stelle del mattino, protagonisti lahke glasbe; 22.20 Par-lamentarna panorama; 22.40 Radio 2 - jazz.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Promet-ne informacije; 6.5 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35 Prometne in-formacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za šolarje; 8.35 Od plošče do plošče; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 12.30 Kmetij-ski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, ob-vestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Sergej Prokofjev: »Za-ljubljen v tri oranže« suita iz opere; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in po-zdravljajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godimo; 20.00 Na krilih petja; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.15 Informa-tivna oddaja v nemščini in anglešči-ni; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje.

Za boljši promet med Italijo in Jugoslavijo

Vendarle konkretne možnosti za avtocesto od meje do Razdrtega

Iz vseh krajev goriške kotline je vidna zarezane nove ceste na pobočju Sabotina. Cesto dokončujejo tako na italijanski kot na jugoslovanski strani. Če gremo po cesti iz Solkana po Soški dolini bomo lahko videli tako gradbišče nove hidrocentrale kot novega mosta čez Sočo, ki bo služil sabotinski cesti. Medtem ko bodo hidrocentrale spustili v pogon že kmalu bo sabotinska cesta nared do 29. novembra.

S to cesto tako Italija kot Jugoslavija uresničujeta določila osimskih sporazumov. V teh sporazumih je tudi govor o drugih infrastrukturah na meji. Novo obmejno postajališče Štandrež - Vrtojba je nared že več kot leto in pol. Na obeh straneh so ga finansirali iz sredstev namenjenih izvajanju osimskih sporazumov. Na italijanski strani, pri Štandrežu so že pričeli graditi tovorno postajališče, tako imenovani avtoport. V delu tega bodočega postajališča so že uredili kanalizacijo, cestišče. Gradijo pa že tudi prve hale v katerih bodo skladišča in delavnice. Na razpolago ima goriška občina približno dvajset milijard lir. Stroški pa bodo brez dvoma narasli kajti dela bodo potekala več let.

Težave pa so na jugoslovanski strani, kajti odkar je bilo zgrajeno mednarodno postajališče niso zgradili niti metra bodoče avtoceste. To iz znanih finančnih težav, kajti graditi avtocesto bi terjalo veliko denarnih sredstev in tudi mednarodno posojilo. V Novi Gorici sicer pravijo, da niso bili še nikdar tako blizu dokončni rešitvi kot sedaj.

Kar se tiče načrtovanja so namreč prešli v izdelavo načrtov. To delajo na republiški ravni. Načrti se izdelujejo ne le za prvi odsek od Vrtojbe do Sela, marveč za vso traso od Vrtojbe do Razdrtega.

O tem je bil pred kratkim tudi govor v republiških organih v Ljubljani, kjer so sklepali o začetku gradnje predora pod Karavankami. Ta bi povezoval avstrijski avtocestni sistem z jugoslovanskim in bi bil zelo koristen za vse jugoslovansko gospodarstvo pa tudi za turizem. Sedaj namreč gradijo avtocesto od Ljubljane proti severu, veliko so že napravili z ljubljanskimi obvoznici.

V Ljubljani pa ne zanemarjajo tudi drugih slovenskih potreb. Še posebej če pomislimo da je bila avtocesta Nova Gorica - Ljubljana - Maribor - Sen-

tilj kot prva uzakonjena v slovenski skupščini že sredi šestdesetih let.

Če so načrti v izdelavi pa so še vedno težave s finansiranjem. Vendar se zdi, da se nekaj v tej smeri premika. Cesto Nova Gorica - Razdrto naj bi finansirali takole: eno tretjino bi dobili iz posojila mednarodne banke, del bi posodile italijanske banke, en del pa italijanska vlada. Seveda so to le nekatere možnosti, ki se ponujajo.

Odvč bi bilo ponavljati, da je avtocesta Nova Gorica - Razdrto nujno potrebna. Čez mejni prehod Štandrež - Vrtojba gre vsak dan dvesto tovornjakov. Pomembna je tudi za notranji jugoslovanski promet saj je na območju Nove Gorice in Ajdovščine veliko tovarov, od cementarne v Anhovem pa do tovarov v Novi Gorici in na Vipavskem. Surovine dobivajo s tovornjaki, blago odpremljajo v notranjost Jugoslavije prav tako po cesti. Avtocesta je nujno potrebna saj je vožnja po sedanji vijugasti cesti skozi Vipavsko dolino že nemogoča in lastniki prevoznih sredstev trpijo zaradi tega precej škode, saj se vozila obrabijo hitreje kot sicer.

Tako v Gorici kot v Novi Gorici upajo, da bo tokrat napočila prava ura.

V nedeljo v Gabrjah

Tudi letos tekmovanje v košnji na poletnem prazniku KD Skala

Danes se bo v Gabrjah pričel poletni praznik domačega društva Skala, ki je med tovrstnimi prireditvami znan predvsem po zaslugi tekmovanja koscev in kosic. Letos bodo to zanimivo tekmovanje, ki obuja stare kmečke običaje in prireditve, ponovili že petič. Kot v prejšnjih letih bo tekmovanje na velikem travniku nedaleč od glavne ceste, v bližini nekdanje Trinkotove gostilne v Gabrjah. Pričetek tekmovanja je predviden za 18. uro v nedeljo.

Kot v prejšnjih letih bosta na vrsti dve preizkušnji, v katerih bodo morali kosci pokazati svojo ročnost. Najprej se bodo pomerili v klepanju kose, nato pa se bodo pomerili v praktičnem preizkusu košnje. Pri tem bo ocenjevalna komisija nadzorovala potek tekmovanja in ocenjevala ne samo hitrost posameznih tekmovalcev, ampak tudi njihovo spretnost in vestnost pri košnji — skratka, če je trava dovolj pokošena ali pa ne.

Tekmovanje je tudi letos namenjeno moškim in ženskam. Lani se ni prijavila nobena kosica, prireditelji pa upajo, da bo letos drugače. Vsi, ki bi radi nastopili na tekmovanju, se lahko prijavijo neposredno pred začetkom, na kraju tekmovanja. S seboj morajo imeti vse potrebno za košnjo in klepanje, torej koso, oslo in

klepišče s kladivom.

Čeprav najbolj značilna, pa tekmovanje v košnji ne bo edina zanimiva prireditev tridnevnega poletnega praznika gabskega društva Skala. Kioske bodo odprli danes zvečer, ko bo od 20. ure dalje tekmovanje v briškoli, približno uro kasneje pa se bo pričel ples od zvokih »Novega ansambla«. Vablivo kulturni spored bo jutri. Ob 21. uri bo nastopila mladinska folklorna skupina KD Rdeča zvezda iz Saleža, ki jo vodi Danilo Antoni. Zvečer bo za zabavo poskrbel ansambel Lojzeta Furlana, ki bo igral tudi v nedeljo zvečer po zaključku tekmovanja v košnji. Kioske bodo kot prejšnja leta postavili na glavnem trgu v Gabrjah.

Izgubljeni predmeti

V uradu mestnih stražnikov za izgubljene predmete v UL Mazzini so zakonitim lastnikom na razpolago sledeči predmeti: torba z oblačili, nekaj kosov oblačil, ženska majica, motorno kolo, eno moško, štiri ženska in dve zložljivi kolesi, otroško kolo, kolek za vozniško dovoljenje za tekoče leto, listnica z vsoto denarja, več snopov ključev.

Nesreči v Gorici in Krminu: dva motociklista v komi

Dve mladi življenji sta v nevarnosti zaradi posledic dveh prometnih nesreč na gorških cestah. V Drevoredu Venezia Giulia, ki iz Krmina pelje proti Čedadu, se je ob 8. uri zjutraj hudo ponesrečil 32-letni Giuliano Bastiani iz Krmina, Ulica Percotto 24. Peljal se je z vespo 125. Iz nepojasnjenih razlogov, zdi se, da je vespa prehitela avto, ta pa je nenadoma zavil na levo — toda točno dinamiko še raziskuje prometna policija — je vespa prišla v dotik s fiatom 127, ki ga je upravljal Marcello Bernardis iz Doljenja. Bastiani je izgubil nadzorstvo nad vozilom in silovito trčil v zid. Pri tem je dobil udarec v glavo in prsni koš. Peljali so ga v krminsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da je v komi, dobil je tudi pretres možganov in prsnega koša ter zlom več reber. Odredili so njegovo prenestitev v Videm, kjer si zdravniki prizadevajo, da bi mu rešili življenje.

Druga nesreča, v katero so bili vpleteni motorno kolo, motor in avto, se je pripetila okrog 14. ure na križišču med Ulico Aquileia in Korzom Italia v Gorici. V tej nesreči se je najhuje poškodoval 28-letni orožnik Pellegrino Meoli, ki je nastanjen v kasarni v Ulici Sauro 6.

Peljali so ga v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je v komi, poleg tega ima globoko rano na čelu in bradi, poškodbe na očesu, v nesreči pa mu je tudi presekalo prst na desni roki. Prognoza je seveda strogo pridržana. Lažje poškodbe je v isti nesreči dobil Guido Leban, ki bo zaradi zloma prsta na levi nogi in poškodb v gležnju okrevljal v 20 dneh.

Udrla se je streha

V Ulici Croce v Gorici, kjer je večina hiš potrebna nujnega popravila, se je včeraj dopoldne udrla streha stavbe s hišno številko 15. Hiša je last gospe Luciane Soleri iz Gorice, v njej pa stanuje priletni najemnik. Mož se ni takoj zavedal, kaj se je zgodilo. Hiša je namreč v zelo slabem stanju in dejal je, da je že večkrat padel kak kos ometa. Zato živi on samo v pritličnih prostorih. Včeraj je zaropotalo nekoliko močneje, zaradi tega je kasneje šel pogledat, kaj se je pripetilo in opazil, da je praktično brez strehe nad glavo. Poseči so morali gasilci, da so odstranili tram in drug material.

Morda že v prihodnjih dneh spet pitna voda v Števerjanu

Vprašanje dobave pitne vode je v Števerjanu verjetno tik pred dokončno rešitvijo. V prihodnjih dneh, morda že jutri, bodo znani rezultati zadnje analize vode iz novega vodovoda. Če bodo izidi potrdili, da voda ni več okužena, bo lahko župan Stanislav Klanjšček preklical odlok o prepovedi pitja vode iz omrežja. Prepoved bi v tem primeru vsaj še za nekaj časa ostala v veljavi za Jazbine, do koder ne sega še novo vodovodno omrežje.

Že kak teden priteka voda v Števerjanu skozi cevi novega vodovoda z začetjem v Grojni. Potem ko je sredi junija nenadoma izbruhnil problem zaradi okuženja vode v Jazbinah, posredno pa tudi v drugih predelih števerjanske občine, kajti težko je bilo ugotoviti točno kje in zakaj je prihajalo do okužbe, so se odločili za začasno rešitev, ki bo zaenkrat potešila žejo števerjancev in jim zagotovila v prihodnjih mesecih zadostno količino vode. Rešitev je v dizelskem agregatu, ki bo poganjal pumpo vse dokler ne bo družba ENEL poskrbela za postavitev kabine, ki bo predstavljala trajno rešitev za pogon vode skozi novi vodovod.

Že v prejšnjem tednu je KZE zajela nekaj primerkov vode iz novega vodovoda, da bi ugotovila, če je že dovolj čista za pitje. Cevi je treba namreč temeljito izprati, preden se voda iz njih lahko začne uporabljati za pitje. Že v ponedeljek so bili znani izidi teh analiz, ki pa niso še bili zadovoljivi. Voda je bila sicer za polovico manj umazana kot voda iz starega vodovoda, to pa še ni bilo dovolj za preklic odloka o prepovedi pitja. Zato so ta teden nadaljevali z izpiranjem cevi, KZE pa vsaka dva dni analizira vodo, da bi ugotovila kolikšna je stopnja okuženosti. Predvčerajšnjim so tako imeli na razpolago zadnje izide, iz katerih izhaja, da je stanje dosti boljše kot v prejšnjih dneh, čeprav ni še povsem zadovoljivo. Isti dan so zato spet zajeli vodo, izidi te zadnje analize, ki bodo verjetno znani danes ali jutri, pa bi ugotovili dati podatke, ki ga župan čaka, da prekliche prepoved pitja.

S tem bi bil rešen problem za Števerjan, ne pa za Jazbine, ki jih še vedno oskrbuje stari vodovod. Pričakovati je vendar, da se bo tudi za ta kraj stanje popravilo v prihodnjih

dneh, ko bodo v starem omrežju zagotovili tolikšno količino vode, da bo preprečila vdiranje zemlje in druge umazanije v cevi, do česar je prihajalo doslej prav zaradi zmanjšanja količine vode v ceveh.

Danes v Trstu seja o SAFOG

O bodočnosti tovarne SAFOG, ki jo podjetje IRI namerava prodati zasebnemu podjetniku, ki ima v naši deželi že nekaj manjših tovarov, bodo govorili danes zjutraj, ob 9. uri, na delnem odborništvu v Trstu. Sestanku bodo prisostvovali zastopniki IRI in zasebnega podjetja, gorške občine in pokrajine ter sindikata kovinarjev. Sindikalisti si namreč prizadevajo, da bi zaposlitvena raven v tovarni ostala enaka sedanji.

O tem vprašanju so govorili na zadnji seji občinskega sveta v Gorici. Interpelacijo deželnemu predsedniku so poslali tudi komunistični svetovalci Bratina, Padovan in Scampolo.

● Danes ob 18.30 bo v večnamenskem socialnem središču v Ulici Baiaumonti pedagoginja prof. Emanuela Kočevar - Canevaro vodila informacijsko popoldne za vse uslužbence otroških jasli.

izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica obvešča udeležence avtobusnega izleta v nedeljo, 8. julija, da bo avtobus odpeljal ob 5.30 s Travnika, ob 5.40 iz Štandreža (trg pred cerkvijo), ob 5.45 iz Sovodenj in ob 5.50 iz Gabrij. Priporoča se točnost, za tiste, ki se bodo povzpeli do Krnskega jezera pa primerna obutev.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Sensi perversi« Prepovedan mladini pod 18. letom
CORSO Zaprt.
VERDI 20.00—22.00 »Quattro mosche di velluto grigio«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt.
PRINCIPE 18.00—22.00 »Una donna particolare«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Ali je pilot v letalu?«
20.30 »Sex v sto lekcijah«
SVOBODA 20.30 »Meč rumenega zmajca«.
DESKLE 19.30 »Nikar nocoj draga«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Villa S. Giusto, Korzo Italia 24b, tel. 83538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla Salute, Ulica C. Cosulich, tel. 72480.

Žena gorškega primarija oropala banko v Cordovadu

Nagibi, ki človeka lahko pripravijo do roba, so najrazličnejši in ne vedno gre za ekonomsko bedo ali slo po lahkem dobičku. Take ugotovitve se same po sebi porajajo vsem, ki se sprašujejo kaj vraga je ženo znane primarija gorške splošne bolnišnice, ki tudi sama prihaja iz dokaj premožne družine, pripravilo, da se je meni nič tebi nič odpravila in oropala banko v Furlaniji. Dogodek je povzročil veliko ugibanj v Gorici in v Tržiču, kjer ženska stanuje z možem in štirimi sinovi. Je šlo za podvig od vsega naveličane dame iz tako imenovane boljše družbe, gre morda za primer kleptomanije ali kaj drugega? Vsa vprašanja ostajajo odprta, odgovor nanje pa bodo skušali dati preiskovalci tržiškega komisariata, ki so včeraj popoldne aretirali žensko.

Za kaj je šlo? Včeraj dopoldne, okrog 11. ure se je v podružnici Banca del Friuli v Cordovadu predstala ženska z velikimi temnimi očali, športnim jopičem in jeansi ter izročila blagajniko listek. 27-letni blagajnik Silverio Sette je presenečeno prebral: »Izroči mi ves denar, ki ga imaš v blagajni. V banko smo podtaknili eksploziv. Zato nobenih šal in ne kriči. Alarm lahko daš šele čez 15 minut«. Zapremljen je pogledal žensko, ki je stala pred njim in držala torbo, v katero naj bi ji spravil denar. Blagajnik je zbral približno 7 milijonov in 400 tisoč lir ter jih izročil ženski. Ta ni spregovorila niti besedice, se mirno obrnila in odšla. Zunaj je še povsem mirno s

stopalom ugasnila cigaretni ogorek, nato stopila v avto in se odpeljala. V tem pa so iz banke že pritekli štirje klijenti, ki so si zapomnili evidenčno številko oranžne diane, s katero se je odpeljala.

Preiskovalci so ugotovili, da pripada avto Vittorinu Marzaroliju, primariju v gorški bolnišnici in predsedniku društva Pro senectute. Obvestili so ga, da je nekdo z njegovim — mislili so ukradenim — avtom oropal banko, on pa je izjavil, da o tem nič ne ve, in da mu avta ni nihče ukradel. Stvar se je razjasnila šele popoldne, ko so na avtocestnem odcepu v Redipugliji ustavili oranžno diane, za vozilom katere je sedela 44-letna Maria Antonietta Balin Ferrari, žena primarija Marzarolija. Pri sebi je imela vseh 7 milijonov 400 tisoč lir. Pospremili so jo na tržiški komisariat, kjer je sedaj v teku preiskava.

V Števerjanu kmečki antikvariat

V Formentinijevem gradu v Števerjanu bo v dneh 20., 21. in 22. julija prva razstava s prodajo kmečkega antikvariata. Razstavo prireja združenje Agriturist v sodelovanju s konzorcijem za ohranitev zgodovinskih gradov v Furlaniji-Juljski krajini, gorško turistično ustanovo in Kmečko banko v Gorici.

Tudi v juniju na Goriškem pol milijona prehodov meje

V mesecu juniju so na Goriškem našli znova več kot pol milijona prehodov meje. Prometa je sicer bilo nekaj manj kot maja, ko so našli daleč največje število prehodov odkar so oktobra 1982 stopili v veljavo v Jugoslaviji omejevalni ukrepi glede potovanja v tujino, kljub temu pa kažejo junjski podatki na zelo živahen promet čez mejo.

Vseh prehodov je bilo 513.304, kar pomeni približno 40 tisoč manj kot maja. Zmanjšanje gre predvsem na račun maloobmejne prometa, medtem ko so pri potovanjih s potnim listom zabeležili porast. To je tudi razumljivo, saj se je začela turistična sezona, s katero sovpada običajno skokovit porast prehodov tako italijanskih kot tujih državljanov s potnim listom. Prvih je bilo junija približno 70 tisoč, drugih pa nekaj več kot 40 tisoč.

Občuten je, kot smo omenili, padec v številu prehodov s prepustnicami, kar pa je tudi običajen pojav ob začetku poletja. Takih prehodov je bilo 402 tisoč, medtem ko so jih maja našli skoraj 50 tisoč več.

Mladi Štandrežci na izletu

Pisali smo že o izletu, ki so ga Štandrežci, člani kulturnega društva Oton Župančič, priredili na Brione. Lahko povemo, da so se na tam izletu pevci in peke postavili s tem da so zapeli na brionskih otokih. Ko

so se zvečer vračali proti domu pa so se ustavili še v Portorožu in tam so obiskali tudi srednjeveško tržnico, kjer so še enkrat zapeli ter želi aplavze številnih tam bivaajočih turistov.

Štandrežci pa niso priredili samo tega izleta. Priznanje so hoteli dati tudi mladimi, ki poje v mladinskem zboru. Na izlet so z avtobusom šli tudi starši teh mladih pevk in pevcev. V Ljubljani so si ogledali zoološki vrt, Cankarjev dom in mesto na splošno. Najbrž največ zanimanja pa je bilo ob času obiska gradu Bistra, nedaleč od Vrhnike, kjer je Tehnični muzej Slovenije. Na povratku je bil na sporedu še obisk v jami Pivki. S tema dvema izletoma so mladi in odrasli člani kulturnega društva Oton Župančič zaključili letošnjo sezono, ki je bila zelo bogata na raznih prireditvah.

Jutri spet mature

Za nekatere dijake trgovskega zavoda Ivan Cankar je samo še danes čas za bežen pregled učne snovi preden se jutri predstavijo na ustnem zrelostnem izpitu. Na tej šoli, kjer letos dela maturo 21 dijakov, se bodo ustni kolokviji pričeli že danes, zaključili pa se bodo v sredo.

Na učiteljsku in klasičnem liceju se bodo kolokviji pričeli v ponedeljek. Na teh dveh šolah je maturantov 10 oziroma 11, tako, da se bodo izpiti zaključili že naslednji dan. Na izide bodo morali dijaki počakati še nekaj dni da se zaključijo izpiti tudi za licejce in učiteljskinec iz Trsta.

Okrogla miza o usmerjanju dijakov višjih srednjih šol

Maturant na razpotju: zaposlitev ali univerza?

Na slovenskih višjih srednjih šolah potekajo te dni zrelostni izpiti. Za maturante je to brez dvoma pomembna preizkušnja, ki pomeni gotovo prelomnico v njihovem življenju. Z maturami se namreč končuje dolgo šolsko obdobje, istočasno pa predstavljajo zrelostni izpiti izhodišče za prehod v tisto fazo posameznikovega življenja, ki ima v delu svoj skupni imenovalec.

Po zrelostnih izpitih se znajde maturant pred izbiro, ki je na najbolj preprost način zapopadana v že klasičnem vprašanju: »Kam po maturi?« Maturantje, ki so uspešno dokončali srednjo šolo pred deseti leti ali več, imajo pri tem dve možnosti: takojšnjo zaposlitev ali pa nadaljevanje študija na univerzi. Tudi letošnjim maturantom se odpirata ti dve možnosti, vendar z razliko, da je v tem času izredno težko dobiti zaposlitev, in to ne samo po končani

višji srednji šoli, temveč, in vse bolj, tudi po opravljenem diplomskem izpitu na univerzi.

Prav zaradi težav, s katerimi se sedaj srečujejo mladi ob iskanju zaposlitve, postaja vprašanje prave in točne izbire po maturi nadvse aktualno. Pri tem ni dovolj, da maturant računa le na svoje sposobnosti in želje, temveč mora ta svoja stremjenja nujno soočiti s sedanjo gospodarsko stvarnostjo, s tržnim delom, in se mora tem »znanjem« okolščinam tudi v dobri meri prilagoditi.

Prav o izbiri poklica ali študija, o »usmerjanju« mladih v delo smo se pogovorili na okrogli mizi, ki so se je udeležili tajnik Slovenskega raziskovalnega inštituta Pavel Stranj, ravnateljica Slovenskega državnega zavoda za poklicno izobraževanje Tamara Blažina, gospodarstvenik Pavel Kozlovič, predsednik komisije za javne uprave pri SKGZ Igor Komel in študentka Maja Lapornik.

tudi znanje v takem spreminjajočem se okolju dokaj hitro »zastari«. Danes ni dovolj zgolj znanje, ki ga študent pridobi na univerzi. Danes je potrebno stalno izpopolnjevanje, danes mora študirati tudi še pri 40, 50 letih, danes je skratka potrebna stalna profesionalnost.

To je na gospodarskem področju še najbolj potencirano. Leta 1990 bo najmanj vsak četrti delavec opravljal poklic, ki danes sploh še ne obstaja. To pomeni, da bi moral biti študent že ob vpisu na univerzo pripravljen na take spremembe: pri tem bi moral »vsrkati« čimveč takega splošnega znanja, ki bi mu lahko omogočilo hitro profesionalno prekalifikacijo, prilagoditev ali izpopolnitev, če bo to na področju, kjer bo zaposlen, tudi potrebno.

Kakšen pa je položaj vpisovanja na univerzo goriških maturantov? Za katere fakultete se odločajo goriški študenti?

LAPORNIK: Kljub temu mislim, da skušajo današnji mladinci dobiti neko čimboljšo simbiozo med lastnim zanimanjem in dejanskimi možnostmi, z drugimi besedami, da so dovolj kritični do sebe, vedo, kaj zmorejo in skušajo te svoje težnje uskladiti z možnostmi za zaposlitev.

STRANJ: To bo držalo, a le do neke meje. Ko se študent odloči za fakulteto, ima določeno predstavbo o tem, kaj bo delal čez pet ali čez deset let. V času njegovega študija pa je zelo verjetno, da se bodo razmere spremenile, da se bo poklic

spremenil. Ob koncu univerze je tako možno, da se bo študent znašel »v zamudi« do družbe. Kako bi se lahko izognil takim razočaranjem? Najbolje bi bilo, da bi že med študijem spoznal družbo okoli sebe, okoli, v katerem naj bi nato opravljal svoj poklic, da bi se na tem področju tudi čimbolj direktno angažiral.

Ob tem bi podčrtal še eno plat študija. Študente pogosto določeni miti. Eden od teh je brez dvoma mit o »ne izgubljanju časa«. Pri tem pa gre razlikovati med izgubo časa in koristno porabo časa. Pri nas velja kot koristna poraba časa študij. Mislim pa, da je predvsem ob maturi izredno koristna poraba časa tudi razgledovanje in opazovanje okolja, iskanje prave poti, ki naj bi študenta privedla do poklica. Če se zaletiš in napraviš napačno izbiro, izgubiš najmanj eno leto študija in dela. To se na univerzi čisto dogaja. Zakaj ne bi tisto leto, recimo po maturi, uporabili čimbolj racionalno, z iskanjem možnosti za študij in kasnejši poklic?

To bo, predvsem pri naših starših, izzvenelo morda dokaj provokativno. Ne smemo pa pozabiti, da je italijanska univerza, kot tudi že prej višja srednja šola, zelo »statična«. Hitre spremembe narekujejo dinamičen pogled na svet, prav zaradi tega bi morali spodbujati pri naših maturantih tako razmišljanje, da bi uskladili njihove težnje s potrebami okolja, ki jih obdaja.

ZAKLUČEK JUTRI

Po končani maturi se znajde maturant pred težkim vprašanjem: poiskati zaposlitev ali pa nadaljevati študij na univerzi? Kako preživlja to dilemo, na koga se lahko obrne za nasvet, kje lahko črpa podatke, da bo lahko pravilno izbral?

LAPORNIK: Na višjih srednjih šolah prirejajo ob koncu pouka informativna predavanja o študiju na posameznih fakultetah. V zadnjem času so izdali tudi številne knjige, bilten, iz katerih lahko študent dobi vrsto informacij o posamezni fakulteti. To pa so večinoma le gole informacije, kot na primer število izpitov, snov izpitov, ustroj fakultet. Iz njih ne razbereš duha fakultete, oziroma tistega bistva, ki je, mislim, od fakultete do fakultete vendarle malce različno.

Na nekaterih fakultetah, vsaj na fakulteti za književnost in literaturo v Trstu, organizirajo zadnje čase, sicer zelo pozno, srečanja, ki so odprta vsem maturantom, na katerih predstavljajo fakulteto. Predavanja, ki jih organizirajo ob koncu višje šole pa so v bistvu bolj prepričevanja kot predavanja. Predavatelji se namreč vse preveč »trudijo«, da bi privabili dijake na »svoje« fakultete.

BLAŽINA: Prav tu nastaja velik problem. Maturantje, ki se odločijo za vpis na univerzo, so preveč prepuščeni samim sebi. Prehod iz višje srednje šole na univerzo je zelo težak, predvsem zaradi različnih oblik študija. Mislim, da bi lahko

pri tem priskočili novim študentom na pomoč društva in klubi naših študentov na posameznih fakultetah. Tako bi lahko študentje dobili neko oporo. Ob vpisu na univerzo je seveda pomembno, kaj izbrati. Pri tem bi morali maturante usmerjati na univerzo tudi glede na potrebe in razvoj našega gospodarstva. Na ta način bi si ustvarili kadre, ki nam še primanjkujejo, študenti pa bi imeli tudi lažjo pot do zaposlitve.

STRANJ: Glavna značilnost te izbire je velika negotovost. Pri izbiri je treba vzeti v poštev številne elemente (na primer individualne težnje, če-

sto ima tudi družina pri tem velik vpliv). Sedanje javno mnenje o perspektivah bobna, da živimo v kriznem obdobju in ta občutek krize se oblikuje tako, kot da je vedno bolj tvegano študirati. Tako gledanje je površno, na nekatere ima drugačne učinke, lahko tudi zelo pozitivne, češ da ima posameznik več časa za študij, ko se bo »kriza razčistila« pa bo že lažje odločal.

Pred leti so na višjih srednjih šolah maturantje najbolj odpirali oči, ko so izvedeli za plače posameznih služb in so najbolj spraševali za tiste službe, kjer je plača najvišja. Bili pa so tudi taki, ki so se že od vsega začetka zanimali za službo, ob kateri bi imeli čimveč prostega časa s čim manjšim naporom. Za nekatera dekleta je že od vsega začetka perspektiva družina, ne kakršnakoli kariera; zato jih zanima tudi služba, ki bo »idealna« za tako življenje.

Zadnja leta končno opažamo, da se tudi naši maturanti odločajo za poklice, ki so bili enkrat »nepojmljivi« kot so na primer arheologija, režija in podobni. To opozarja, da je dosegla naša manjšina kot celota določen nivo, določen standard. Mladi si lahko torej dovolijo take stvari, imajo možnost tveganja.

Po maturi se bo moral maturant nujno soočiti s delom: ali takoj, če se bo odločil za takojšnjo zaposlitev, ali pa po univerzitetnem študiju. Znašel se bo v povsem drugačnem okolju, v svetu, ki ga pogosto gospodarske zakonitosti. Kako naj se v njem znajde?

KOZLOVIČ: Za študente je obdobje po maturi gotovo »kritični trenutek«.

Pri tem je maturant res pred tako imenovano življenjsko izbiro. Če hoče »izbrati« za življenje mora poznati, kakšno je »življenje«, v katero stopa, mora poznati okolje, v katerem bo živel.

Ena od bistvenih značilnosti današnjega časa je brez dvoma hiter tempo. Vse, kar nas obdaja, se hitro menja, spreminja. To velja tako za tehnološko kot za poklice, pa tudi za vrednote. Nekoč so določeni pojmi obveljali vse življenje; danes se stvari tako hitro spreminjajo, da ne moremo predvideti, kaj bomo lahko delali čez pet let. Omenil bi le dva primera: v zadnjih desetih letih je bilo napisanih več knjig kot v vsej dobi, odkar je človek na Zemlji; v zadnjih petih letih je bilo več tehnoloških inovacij kot v prejšnjih petih stoletjih.

Prva značilnost naše dobe je torej prav izredno hitra sprememba v vseh pogledih življenja. Posledica tega je potreba po stalnem prilagajanju. Človek se mora izredno hitro prilagoditi novim situacijam. Zaradi hitrih sprememb pa pride tudi do občutka negotovosti. Kdor je postal pred leti inženir, je ostal inženir za vse življenje. Hiter ritem življenja, inovacij in sprememb pa silijo sedaj človeka, da se stalno prilagaja novostim, saj

ske fakultete, brez slavistike (9), medicina in telesna vzgoja (6), biologija (4), matematika, arhitektura in statistika (3), politične vede (2) in po en vpis: agronomija, informatika, geologija, astrofizika, slavistika, šola za prevajalce, arheologija, igalska šola.

Po študijskih sklopih je slika naslednja: humanistične vede 27 vpisov, ekonomsko-statistične vede 18, pravno-upravne 17, tehniške 15, znanstvene 9, in medicina in telesna kultura po 6. (Kot tehniške vede so smatrane inženirstvo, arhitektura in agronomija, kot znanstvene pa astrofizika, biologija, matematika).

V deželi se je vpisalo 88 študentov, v Ljubljani 12, drugje v Italiji 5.

Kljub upadanju vpisovanja je treba računati na

Vpis na univerzo v zadnjih letih pada

Največje zanimanje še vedno za humanistične vede

Podatki o vpisovanju maturantov iz šolskih let 1980/1 in 1981/2:

Na Tržaškem se je vpisalo na univerzo od 35 do 40% maturantov, na Goriškem pa približno 20%. Skupni odstotek niha med 30 in 33%. Do nedavne je bil ta pokazatelj ustaljen na višji ravni, nihal je med 45 in 50%. Očitno je gospodarska kriza in problematičnost zaposlovanja začela delovati zaviralno na vpisovanje na univerzo. Kljub temu je treba upoštevati da določen delež vpisanih nima resnih namenov, ampak je univerzo uporabil le kot »parkirišče« v pričakovanju zaposlitve.

Glede izbranih fakultet so na prvem mestu ekonomija, tuji jeziki in književnosti ter pravo (15 maturantov vpisanih iz obeh generacij maturantov), sledijo: inženirstvo (10), razne smeri filozof-

svotlili njegovo telo in ga spremenili v prvotno stanje. Prst je začutil na očeh, na rokah, na nogah...

Sam ni vedel, od kod je vzel toliko moči, da je skril noge in še z zvezanimi rokami odrinil tanki sloj prsti, ki ga je prekrivala. Dvignil se je nekajkrat, preden se je otresel prsti z glave in prsi.

To je bil silovit napor, s kakršnim prihajajo otroci na svet, iz teme v svetlobo. Izpljunil je črnavo prst in se skušal s širokimi usti nasrkati zraka. V oči mu je udarila slepeča svetloba sončnega žarka, ki je prodiral skozi visoke krošnje dreves.

Mezgec je napol zasut z zemljo obsedel v plitvem grobu in se mežikaje skušal privaditi na svetlobo. Malo vstran je zagledal podobno gomilo, zamaskirano z dračjem. Groza se je umaknila tesnobi; ušel je smrti, nevarnost pa še ni minila; moral je misliti praktično. Tu leži Pišon, je pomislil. Nagon mu je veleval, da čimprej izigne s tega groznega kraja. Najprej se je moral osvoboditi vezi na rokah. Dolgo se je mučil, preden mu je uspelo zrahljati vrv.

Potem je vstal in stopil naprej, kot bi bil na lesenih nogah. Moral se je oprijeti prvega drevesa, da ne bi padel.

Kaj naj napravi? Naj se vrne v četo, ki je v bližini? Lahko bi jim prisegel, da je drug človek, ki ne bo nikoli več stegnil roke po tujem blagu. Kazen je preстал, tu je, naj ga preizkusijo. Iz globin je raslo svárilo: »Ne stori tega, zanje si in boš ostal tat, saj

ne upoštevajo, da se človek lahko spremeni tudi v hipu v dobrega ali slabega. Usmiljenja ne bo, tudi preizkušnje ne, še enkrat te bodo ustrelili in tudi tista dva novinca, ki sta te slabo zakopala.«

Ni dosti razmišljal. Bežati mora, bežati stran in čim dlje. S strani, od koder je pihal veter, je zaslislal glasove, zbral je vse moči in se napotil skozi gozd v dolino. Vleklo ga je k vodi. Izgubil je mnogo krvi in zdaj ga je mučila neznosna žeja. Suha usta, razpokane ustnice in slabost v udih...

Ne da bi koga srečal, se je po nekaj urah tavanja privlekel do samotne hiše. Vleklo ga je k vodnjaku. Na dvorišču so bile tri ženske s konjem. Dve mlajši in starejša. S polja so pripeljale svežo travo živini.

Začuden so ga gledale, vsega krvavega in umazanega od prsti, ko se je trudil, da bi vzdignil vedro vode iz vodnjaka. Niti toliko moči ni imel, da bi zavrtel kolo do konca. Mlajša mu je prišla pomagat.

»Se smem napiti vode?« je vprašal, ko je postavila vedro predenj.

»Da, in tudi umijete se lahko,« je dejala dekle in mu ponudilo korec.

Zajel je do vrha. Vse tri so ga gledale, kako hlastno pije — skoraj polovica mu je otekla po kocinasti bradi na srajco, kjer je bil velik krvav madež. Ko je izpraznil korec, je še enkrat zajel, ga izpraznil in odložil.

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

186.

XIII.

Odtlej, ko ga je zagrnila vesoljna tema, in ko se mu je znova prižgala iskra zavesti, je minila večnost. Novo rojstvo se mu je javljalo z bolečino in strahom. Polna usta prsti so mu zadušila krič v prsih. Nekje blizu možganov, kjer je krogla presekala kožo in kost, ga je skelelo, kot bi jeklo prodiralo naprej v živo tkivo.

Na vsak centimeter telesa je pritiskala neznosna teža. Skušal se je premakniti, pa je bil okovan. Bilo mu je, kot bi ležala na njem vsa zemlja.

Živ pokopan, se je zdrznil Mezgec. Misel ga je vrnila v čas, ko ga je nekje v razkošnem gozdu, polnem svetlobe in poletnih obetov, prestrelil partizan Sulc.

Strah je zamenjala groza, ki mu je za nekaj hipov ohromila zavest. Odprl je usta in hlastnil za zrakom. Začutil je okus prsti, z odporom in gnusom bi jo bil rad izpljunil... kot bi v njej gomazeli črvi, ki bi radi

Na turnirju v Wimbledonu

V ženskem finalu ponovno Evertova in Navratilova

LONDON — V ženskem finalu wimbledonskega teniškega turnirja, ki bo jutri, se bosta pomerili Martina Navratilova in Chris Evert Lloyd. To bo že 60. njuno srečanje. Doslej je Evertova zmagala 30-krat, Navratilova, ki jo je pred kratkim premagala v Franciji, pa bo gotovo skušala poravnati račune, kar pa ne bo lahko. Evertova je namreč včeraj proti Mandlikovi (ČSSR) pokazala, da je v odlični formi, saj je nasprotnico gladko odpravila v 45 minutah s 6:1, 6:2. Vendar se tudi Navratilova ni preveč namučila proti Američanki Jordanovi, katero je premagala v nekaj več kot eni uri s 6:3, 6:4.

Danes bosta na vrsti moška polfinala, in sicer McEnroe - Cash ter Connors - Lendl.

Di Bartolomei pri Milanu
MILAN — Včeraj so uradno potrdili, da bo Agostino Di Bartolomei v prihodnji sezoni igral pri Milanu. O-

krepil se je tudi Lazio, ki je od Juventusa kupil Storgata in od Torina Torrisija. Napoli pa še vedno ni sklenil dogovora o nakupu Bagnija. Pri Udineseju, o katerem res ne moremo trditi, da je aktiven na nogometnem tržišču, so javili prihod 27-letnega branilca Rossija, ki je igral pri Fiorentini. Prav slednja še ni našla skupnega jezika z Napolijem o prodaji Bertonijsa. Danes, zadnji dan tržišča, bo znana tudi usoda Collovatijsa in Serene.

Ezio Riva pri Biccu
Tržaški prvotilgaš Bic je sinoči od Benettona najel v solastništvo košarkarja Ezia Rivo. Riva igra v vlogi centra, lani pa je s Simacom zaradi poškodbe stopil na igrišče le nekajkrat.

Sedaj se Bic poteguje še za Bertolottijsa ali Ardessija. Bolj verjetno je, da bo v Trst došel prvi.

KOŠARKA

Nov uspeh »plavih«

Jugoslavija — Nite Ail Stars
109:90 (51:49)

JUGOSLAVIJA: D. Petrović 24 (6:7), A. Petrović 9 (3:3), Zorkić 6 (2:2), Žižić 2, Sunara 5 (3:4), Knežo 2, Radovanović 13 (3:5), Nakić 16 (8:10), Dalipagić 23 (11:12), Mutapčić 6.

NITE ALL STARS: Allen 4, Barlow 8, Copa 4, Davis 6 (2:2), Gannon 6, Happen 5 (1:1), Lee 2, Lewis 8, McDaniel 29 (7:7), McIntoch 8 (0:1), Samuel 2 (2:2), Vanos 8.

LJUBLJANA — V okviru priprav na olimpijske igre se je včeraj jugoslovanska košarkarska reprezentanca v izredno spektakularni tekmi pomerila z ameriško selekcijo, ki se je odlikovala z odlično individualno obrambo. »Plavi« pa so presenetili prav v običajnem ameriškem orožju, presing.

Srečanje je bilo izenačeno do sredine drugega polčasa, »plavi« pa so si odločilno prednost priigrali v zadnjih, privlačnih petih minutah. V jugoslovanski vrsti je bil najboljši Dalipagić, ki ga Američani nikakor niso mogli zaustaviti, solidni pa so bili tudi Dražen Petrović, Radovanović in Nakić. Pri gostih, ki niso bili najbolje uigrani, je izstopal McDaniel.

PREGLED ZGODOVINE OLIMPIJSKIH IGER

Los Angeles je OI gostil že pred 52 leti. Tedanja prireditelj je bila tudi prizak moderne tehnologije, obenem pa so se organizatorji marsikje »izkazali« z neverjetnimi napakami. V teku na 3000 m čez ovire so tekači pretekli krog več, na 200 m pa je bila prog, kjer je startal favorit Metcalfe za poldrugi meter daljša. Kljub protestom teka niso ponovili, morda tudi zato ker je italijanski drugi predstavnik ZDA.

Znana pa je iz Los Angelesa anekdota o gostoljubnosti, ki je v kričnem sporu z današnjim gibanjem »Ban the soviet coalition« (izobčiti sovjetsko koalicijo). Kronike govori-jo o teku na 5000 m, kjer je bil v ciljni ravnini favorit Finec Lehtinen v precejšnjih težavah in na tem, da izgubi proti domačinu Hillu. Finec, ki ni zastoj nosil imena Lehtinen, si je pomagal z ... lahtmi in prvi pri-tekel skozi cilj. Gledalci so protestirali, napovedovalec pa je vse opomnil, da so tujci njihovi gostje do katerih je treba imeti obzir.

Naš pregled naslednjih OI bomo nadaljevali v luči izvenšportnih dogodkov, ki so označevali obdobje iger. Večkrat so bili to dramatični trenutki moderne zgodovine, katerih posledice so marsikje še danes občutene.

Začnimo kar z letom 1936, ko so bile OI v Berlinu, v nacistični Nemčiji, ki je bila na višku svoje moči in v zaključnih pripravah za bližnje napade po vsej Evropi. O igrah v Berlinu se v glavnem ve, da Hitler ni hotel čestitati Owensu za njegove zmage, ker je bil atlet črne polti. Listanje po tedanjih časopisih pa je osvežilo dogodek, ki so bili neprimer-no hujši, krvavi in polni gorja, po-vsem brez vsakega obzira do olimpijske ideje, ki je bila pri starih Grkih pojem miru.

V Berlinu je pri organizaciji odločilno pripomogla država. Prejšnje izvedbe iger so bile najprej zbiranje aristokracije, edine zmogljive športne amaterstva, ker so drugi delali zanj. Organizacija v Berlinu je bila brezhibna, naprave edinstvene. Prvič se je pojavila tudi televizija, čeprav v povsem pionirski obliki. Začelo se je 1. avgusta.

Kaj vse se je tedaj dogajalo po svetu?

Italijani so z »blestečimi« zmagami »pomirjevali« Abesinijo in tedanje časopisje je polno vesti o »banditskih« akcijah partizanov in ponižnih izjav raznih plemenskih voditeljev o priznavanju kolonialne oblasti. S posebnim poudarkom je bila podana vest, da je Nemčija zaprla svoje veleposlaništvo v Adis Abebi in odprla konzulat v sklopu italijanskega imperija. Vroče je bilo tudi drugod. V Španiji je divjala državljanska vojna, ki je polarizirala zanimanje tiska tako glede vojaških operacij kot diplomatske dejavnosti okoli problema. Italijanski tisk je tedaj pozdravljal vojaške uspehe Franca in potrjeval dosledno politiko nermešavanja Italije v Nemčije v spor, istočasno pa napadal Francijo in SZ, ki naj bi dajali podporo »rdečim«. Zanimivo je ton pisanja o SZ, ki je manj strupen od današnjega.

Na Daljnem vzhodu je na Kitajskem Čankajšek imel hude težave s komunisti, krepil pa se je tudi japonski vojaški stroj. Poročali so o dveh novih topovih, ki so ju izdelali Japonci za kopenske in protiletalske namene in ki sta pomenila vrhunec tedanje tehnologije. Ob Formozu so Japonci ustavili tudi sovjetsko ladjo, niso pa na njej našli nič posebnega. V Palestini so izbruhnili hudi neredi med domačini in Angleži. V enem samem dnevu je angleška vojska ubila v Nablusu kar 38 oseb, nasilje pa je prebivalstvo trpelo še naprej.

Kljub pomanjkanju vsakršne alternativne velesile pa je do možnosti bojkota vendarle prišlo že leta 1936. V nogometnem turnirju je Peru premagal Avstrijo s 4:2, tekmo pa so razveljavili zaradi nepravilno registriranih Peruancev. Morali bi odigrati drugo tekmo, iz protesta pa se Peruanci niso predstavili in bili izločeni. Zagrozili so s simboličnim odhodom z iger in Čile je bil takoj solidaren z njimi. Govorilo se je tudi o množičnem bojkotu južnoameriških držav. Nemška diplomacija je spor izgladila in prehitela Francijo, ki je iz političnih razlogov prilivala olja.

Bruno Križman

Neapeljčani v deliriju

NEAPELJ — Neapeljčani so navdušeno sprejeli svojega novega idola Maradono. Stadion San Paolo je bil nabito poln in vsi so navdušeno vzklikali Maradoni. Argentinski as je nato imel tiskovno konferenco, na kateri ga je neki francoski časnikar vprašal, ali ve, da je denar kamore v Neaplju povsod, tudi pri nogometnem klubu. Časnikarja je takoj utišal predsednik Ferlaino, rekoč, da so Neapeljčani sami poštenjaki, in ga odgnal iz dvorane. Medtem so Neapeljčani po cestah izražali svoje zadovoljstvo in ni ga bilo človeka, ki bi se ne ponašal z zastavo, majčko ali vsaj trobento, vse seveda »Maradona«.

● **JOSE' TORRES** bo zamenjal Fernanda Cabrito pri vodstvu portugalske nogometne reprezentance.

Kolesarska dirka po Franciji

Barteau še vedno prvi

LE MANS — Francoz Laurent Fignon je zmagal na sedmi etapi »toura«. Etapa je merila 67 kilometrov in je bila na kronometer. Rumena majica Barteau je sicer utrdil vodstvo v primerjavi z neposrednima nasledovalcema na skupni lestvici, a je izgubil nekaj minut prednosti pred Fignonom, Hinaultom in drugimi favoriti.

Vrstni red (Ancon - Le Mans, 67 km na kronometer): 1. Fignon (Fr.) 1:27'33"; 2. Kelly (Irsko) po 16"; 3. Hinault (Fr.) 49"; 4. Roche (Irsko) 1'07"; 5. Veldscholten (Niz.) 1'11"; 6. Anderson (Avstral.) 1'24"; 7. Visentini (It.) 1'53"; 8. Kneteman (Niz.) 1'58"; 9. Andersen (Dan.) 2'03"; 10. Lemond (ZDA) 2'08".

Skupna lestvica: 1. Barteau (Fr.) 25:35'48"; 2. Le Guilloux (Fr.) 3'07"; 3. Ferreira (Port.) 9'57"; 4. Fignon (Fr.) 12'57"; 5. Anderson (Avstral.) 13'40"; 6. Hinault (Fr.) 12'43"; 7. Veldscholten (Niz.) 14'33"; 8. Lemond (ZDA) 15'03"; 9. Visentini (It.) 15'41"; 10. Roche (Irsko) 15'45".

● **FLORENTINKA ANTONELLA MARGONI** je v teku toskanskega prvenstva v atletiki postavila nov državni rekord v hoji na 2 km s časom 9'15"05.

● **OD 8. DO 15. JULIJA** bo v Perugii žensko košarkarsko evropsko kadetsko prvenstvo.

Zamejsko balinarsko prvenstvo

Do konca še dve koli

Zamejsko balinarsko prvenstvo se počasi bliža h koncu. Lestvica še zdaleč ni popolna, saj je treba odigrati še kopico zaostalih tekem. Kljub temu pa je letošnje prvenstvo daleč najbolj izenačeno in napeto, saj se za naslov prvaka borijo kar tri četverke, medtem ko so bile prejšnje izvedbe monopol openskega Poleta. Vse tri ekipe, ki so trenutno na vrhu razpredelnice, imajo na papirju enake možnosti, v rahli prednosti pa so brez dvoma poletovci, saj razpolagajo z odličnim igralnim kadrom.

V ponedeljek in sredo so odigrali 11. in 12. kolo, dokončali pa so tudi nekaj odloženih in prekinjenih srečanj. Predzadnje kolo bo na sporedu danes, zadnje pa v sredo, 11. julija, ko bomo izvedli za letošnjega prvaka. V ponedeljek je nevihta prav v zadnjih potezih prekinila srečanje med Krasom A in Gajo pri stanju 10:6 v korist Kraševcev, ki so osvojili prvo srečanje. Polet v Krasu B ni imel doraslega nasprotnika, ostali dve srečanja pa sta se zaključili z remijem. V sredo pa so vedno solidnejši Repenci na gostovanju prisilili Sokol k remiju, Gradina pa je v Zgoniku strla odpor druge ekipe Kraševcev.

IZIDI 11. in 12. kola: Kras A - Gaja 11:8, 10:6 prek.; Polet - Kras B 2:0 (11:4, 11:0); Sokol - Zarja 1:1 (11:2, 7:11); Gradina - Kraški dom 1:1 (4:11, 11:8); Kras B - Gradina 0:2 (10:11, 7:11); Sokol - Kraški dom 1:1 (3:11, 11:10).

LESTVICA: Gradina 16; Kras A, Polet 15; Sokol 10; Kras B, Kraški dom 8; Gaja, Zarja 7 (Gaja ima tri tekme manj, Kras A in Polet dve tekmi manj, Zarja, Sokol in Gradina eno tekmo manj).

PRIHODNJE KOLO (petek, 6. julija): Kras A - Sokol, Kraški dom - Kras B, Gaja - Zarja, Gradina - Polet. (Z. S.)

Mcser še v formi

MILAN — Francesco Moser je osvojil svoj tretji italijanski naslov v dirkališni zasledovalni vožnji. V finalu je premagal Silvestra Milanija.

Nov nakup Triestine

TRST — Triestina je včeraj nakupila od Campobassa napadalca D'Ottavio, ekipo iz Moliseja pa je odsto-

pila krilo Perroneja. D'Ottavio, ki je star 25 let, je igral pri Veroni, Brescia in Avellinu, leta 1982 pa je prestopil h Campobassu.

Medtem je bil tudi občni zbor delničarjev tržaškega društva, ki je med drugim tudi odobril povišanje delniške glavnice na dve milijardi lir.

totip

1. — prvi	X 1
drugi	2 1
2. — prvi	1 X
drugi	1 X 2
3. — prvi	2 X 1
drugi	1 X
4. — prvi	X 2
drugi	1 2
5. — prvi	2 X
drugi	X 1
6. — prvi	X 2 1
drugi	X 1 2

Jutri v zgoniški občini

Orientacijski pohod

Jutri bo v organizaciji odseka za rekreacijo pri športnem krožku Kras potekal po območju zgoniške občine že tradicionalni nočni tekmovalni planinsko-orientacijski pohod. Pohod je namenjen vsem ljubiteljem narave in rekreacije. Prav to je največja novost letošnje izvedbe, saj so bili nekateri prejšnji pohodi namenjeni le članom društva. Če bo organizatorjem vreme naklonjeno, pričakujejo številno udeležbo, saj bodo prve tri prvouvrščene ekipe primerno nagajane.

Zanimivost pohoda je v tem, da bodo morali udeleženci odgovarjati tudi na vprašanja iz splošne kulture. Na nekaterih točkah sobotnega nočnega pohoda bosta nedvomno prišla na dan čut za orientacijo in spretnost posameznika. S seboj naj udeleženci prinesejo svetilko, kompas in druge pripomočke, pač vse, kar je potrebno za tovrstno tekmovanje. Vsem udeležencem se torej obeta lep

večer v prijetni družbi in prijateljskem športnem duhu. (Z. S.)

PRAVILNIK POHODA

1. Zbirališče ekip ob 21. uri pred sedežem KD Rdeča zvezda v Saležu.
2. Tekmujejo lahko ekipe sestavljene od 4 do 6 tekmovalcev. Vpisnina 10.000 lir za vsako ekipo.
3. Pohod bo poleg orientacijskih nalog vseboval tudi vprašanja iz splošne kulture.
4. Vsaka ekipa si mora priskrbeti kompas, žepno svetilko in vse, kar navadno sodi k pohodu.
5. Prireditelj ne odgovarja za morebitne poškodbe, ki bi jih tekmovalci utrpeli pred, med in po tekmovanju.
6. Podrobnejši pravilnik in vsa druga pojasnila bodo dana pred startom.
7. Nagrajevanje bo v nedeljo, 15. julija, v Velikem Repnu ob priloiki razstave vin.

V nedeljo popoldne na Proseku

Jubilejna tekma »Stari« - »Mladi«

Na Proseku se bo danes zvečer začel tridnevni športni praznik, ki ga prireja ŠD Primorje. Praznik spada v okvir praznovanj 60-letnice ustanovitve proseškega društva, ki bo slovesno proslavilo visoki jubilej septembra ob priliki tradicionalnega turnirja za Memorial Race.

V okviru tridnevnega praznika bo v nedeljo na proseškem igrišču tradicionalna nogometna tekma med Stari in Mladimi, oziroma med poročenimi in neporočenimi. Tudi ta tekma slavi letos visok jubilej, saj jo prirejajo že 30 let. Tekma je bila vseskozi prava poslastica, in sicer ne samo z nogometnega vidika, temveč in predvsem s spektakularne plati, saj so jo domačini še vsakič »popoprli« s šaljivimi vižami in domisljicami.

Na sliki, ki je bila posneta pred skoraj dvajsetimi leti, vidimo takrat-

no ekipo Mladih, ki se je zoperstavila Stari in sledenjo postavo: (od leve proti desni) stoje: Džona, Piri, Pin-

ca, Urca, Uelka, Šenape, Srdun (trener); čepe: Žžk, Klik, Pelek, Gudla in Štraca.

Odbojarski memorial »B. Frandolič«

Danes polfinale moških

V sredo so izidi tekem določili še ostali dve moštvi, ki se bosta v moški konkurenci med seboj pomerili danes. To sta ekipi Našega prapora, ki je izločila Ronke, in Sovodnj, ki je premagala Kras Dol - Poljane. Tako sta se ti dve ekipi pridružili Jamljam in Štandrežu, ki sta že napredovala.

O obeh tekmah lahko rečemo, da sta bili zmagi tako Sovodnj kot Našega prapora pričakovani in precej gladki, čeprav so poraženci dovolj »bojevit« kljubovali nasprotnikom.

Sovodnje — Kras 2:0 (15:12, 15:10)

SOVODNJE: Petejan, Tomšič, Butkovič, Gulin.

KRAS: Vižintin, Moro, Pelicon, Devetak, Frandolič.

Naš prapor — Ronke 2:0 (15:6, 15:6)

NAŠ PRAPOR: Bevčar M., Mikluž

V. F. in M. Sošol, Vogrič, Legiša, Grinovero.

RONKE: D. in I. Devetak, Pahor, Peric, Moro, Vižintin.

Danes bosta na sporedu polfinalni tekmi in sicer:

ob 20. uri Sovodnje — Naš prapor

ob 21. uri Štandrež — Jamlje

Športni teden Gaje

Na 9. športnem tednu Gaje, ki poteka na padriškem nogometnem igrišču, so se včeraj nadaljevala srečanja v nogometu, pričela pa so se tudi v odbojki. Sinočnji izidi:

NOGOMET (4x4): Off. Laboratori - Gaja »2« 1:8; Zarjaz - Trattoria Bella Riva 3:1; Pizzeria Pam Pam - Bar Marino 5:3; Trattoria Nada - Astra 1:2.

ODBOJKA (mešani turnir 3x3): Bazovica - Mladi »2« 0:2; Klapa »84« - Bazovica 2:0; Mladi »2« - Klapa »84« 2:0.

V zadnji sezoni nad 11.000 obiskovalcev

Kulturni dom pomembno središče pri razvoju telesne kulture

Čeprav se marsikdo od športnih delavcev ali tistih, ki se s športom in rekreacijo ukvarjajo, huđuje, da v Gorici primanjkuje športnih objektov, predvsem pa telovadnic, menimo, da pretiravamo. Pretirava se vsaj kar zadeva srednjega števila, ki velja za Italijo. V naših krajih je namreč to število večje.

Boljše stanje s telovadnicami velja tudi za goriške Slovence, ki so do pred nekaj leti uporabljali v glavnem šolske telovadnice v mestu. Sedaj je nekoliko drugače. Po dograditvi telovadnice Kulturnega doma je sledilo odprtje občinskih telovadnic v Štandrežu in Sovodnjah, v gradnji pa je športni center SZ Olympia v Gorici. Prav tako bodo v kratkem začeli tudi z deli za občinsko telovadnico v Doberdolu.

Tako lahko trdimo, da so geografsko pokrita vsa področja, kjer živijo Slovenci, z izjemo Brd. Na desnem bregu Soče namreč ni nobenega športnega objekta, ki bi lahko zadoštil potrebam tamkajšnjih športnikov. To velja v prvi vrsti za znožje Brd, Pevmo, Oslavje, Štnaver, kjer so športniki društva Naš prapor prisiljeni romati v mestne telovadnice. Njihova želja (izrazila jo je tudi krajevna skupščina) pa je, da bi občinska uprava uredila odprto igrišče. Mislim, da zares ne zahtevajo preveč, če pomislimo, da je občina za ta del svojega ozemlja napravila malo ali nič s tega vidika.

Rekli smo, da je odprtje športnega doma v Kulturnem domu odpravila precej ovir logističnega značaja. Obenem pa je novi objekt omogočil, da se je marsikatera dejavnost ojačila oziroma, da so se pojavile nove panoge. Nekateri podatki, s katerimi razpol-

gamo, nam jasno potrjujejo pomembnost tega objekta.

V zadnji sezoni so zabeležili več kot 11.000 obiskov s strani slovenskih športnikov. K temu pa je treba dodati, da so v jutranjih urah v telovadnici redno vadili dijaki italijanskih šol. Prvi podatek pa velja tudi za prejšnje sezone, odkar je telovadnica odprta (2.500 v nekaj mesecih leta 1979; 10.000 za sezono 79-80; 10.000 za 80-81; 11.200 za 81-82 ter 11.100 za 82-83).

Kar se tiče panog, ki so v teh prostorih prednjačile, velja omeniti odbojko, košarko, namizni tenis, orodno telovadbo, športno ritmično gimnastiko in rekreacijo. Vadba je potekala od prvih popoldanskih do večernih ur, od ponedeljka do petka, sobote in nedelje pa so bile v glavnem namenjene tekmovanjem.

V letošnji sezoni, ki se je komaj iztekla, so telovadne prostore Kulturnega doma uporabljali ŠD Dom, ŠD Naš prapor, ŠD Sovodnje, ŠD Jamlje, Slovensko planinsko društvo in Društvo slovenskih upokojencev.

Povedati je treba, da so bili v letošnji sezoni prostori trim kabineta večkrat zasedeni, kar se ni dogajalo v prejšnjih letih, vsaj tako pogosto ne.

Skratka športni del Kulturnega doma je v svojem prvem petletnem obdobju odigral nadvse pomembno vlogo v razvoju naše telesne kulture in to predvsem v luči našega narodnostnega razvoja. RUDI PAVŠIČ

Na sliki: Ob ponovnem razvitju sokolskega prapora se je v telovadnici Kulturnega doma zbralo številno občinstvo.

iz planinskega sveta

Izlet na Žrd

SPDT je to nedeljo, v okviru priprav na tabor »Aosta 84«, priredilo izlet na Žrd (2324 m) nad Režijo, ki je zelo dobro uspel. Izlet je bil z osebnimi avtomobili, udeležilo se ga je 11 planincev, hoje pa je bilo celih 11 ur, kar je skoraj rekord za enodnevni izlet našega društva. Vreme je bilo planincem naklonjeno, saj ni bilo »uničujočega« sonca, temveč le blaga meglica, planinci pa so se iz Trsta odpravili navsezgodaj, saj jih je čakala prav dolga pot. Iz Ključ, kjer so pustili avtomobile, so se odpravili ob 7. uri ter po strmi poti dosegli sedlo Buja okoli 11.30. Na vrhu Žrda so bili kakšne tri ure kasneje, nato pa se je začel povratek proti Nevejskemu sedlu.

Svečano odprje Planinskega doma pri Krnskih jezerih

To nedeljo, 8. t.m., bo pri Krnskih jezerih vse živo. Na sporedu bo namreč odprtje nove koče, obenem pa tudi proslava 35-letnice Planinskega društva iz Nove Gorice. Ob tej priliki prireja SPDT avtobusni izlet v Dolino Lepene, nato pa krajši vzpon do Krnskih jezer. Odhod avtobusa bo ob 6. uri izpred tržaške sodne palače (Foro Ulpiano). Slavnost bo ob 11. uri, poleg govorov in podelitev priznanj pa bodo v kulturnem programu sodelovali godba na pihala, pevski zbori in a recitatorji.

Zamisel o gradnji tega objekta, točneje več manjših objektov, ki so bili zasnovani na arhitekturi pastirskih staj in med sabo funkcionalno povezani, je nastala že leta 1971, ko so tudi ustanovili gradbeni odbor. Tovarno žičnico iz Lepene do prehoda h Krnskimi jezerom so zgradili avgusta 1978, leta 1982 so bili objekti že zgrajeni, postojanka pa je bila celo deloma oskrbovana. Tisto leto jo je namreč obiskalo kakih 8 tisoč planincev, vsak osmi pa je tudi prenočil. Seveda je gradnja teh objektov v vi-

šini 1385 metrov stala težke milijone, planinci pa so pod vodstvom predsednika PD Nova Gorica Cvetom Hvalo skupno opravili več kot 33 tisoč prostovoljnih ur dela. Pri tem hvalevrednem poslu so večkrat pomagali tudi zamejski planinci, to nedeljo pa bo končno ves ta trud tudi konkretno poplaval.

Ostalo delovanje SPDT

SPDT prireja v soboto, 14., in v nedeljo, 15. t.m., v okviru priprav na tabor »Aosta 84« dvodnevni izlet na Marmolado. Izlet bo z osebnimi avtomobili, vpisovanje pa je (tudi telefonsko na štev. 744249) na sedežu SPDT (Ul. sv. Franciška 20, 3. nadst.) v torek, 10. t.m., od 20. do 21. ure. Zbirališče in odhod udeležencev je v soboto ob 15. uri pred tržaško sodno palačo. Planinci morajo s seboj prinesiti ledeniško opremo (cepin in deruze).

SPDT obvešča, da si lahko udeleženci planinskega tabora »Aosta 84« v tržaški športni trgovini »Legovina« nabavijo šotore, pa tudi drugo planinsko opremo s popusti od 20 do 25 odstotkov. Dovolj je, da pokažejo planinsko izkaznico SPDT s plačano letno članarino. Kdor si namerava kupiti šotor, naj to telefonsko javi odborniku Angelu Kermecu vsak dan od 12. do 13. ure, ali po 20. uri (tel. 44016) do torka, 10. t.m., ker je treba šotore najprej naročiti.

Tradicionalni izlet za srednješolsko mladino, ki bi moral biti konec tega tedna v organizaciji SPDT odpade, ker se je njeni vpisalo premalo interesentov. Očitno je obdobje neprimeren, ko pa se je šolsko leto zaključilo že pred skoraj mesecem dni, dijaki so na počitnicah, pa tudi niso bili deležni propagande za izlet, ki bi bila učinkovita le v šoli, ko so še vsi dijaki skupaj.

D. Jelinčič

obvestila

Košarkarska komisija pri ZSSDI

obvešča, da bo košarkarski tečaj pod vodstvom Petra Brumna, potekal od 12. do 17. julija. Zbor igralcev in trenerjev bo v četrtek, 12. julija, ob 8.45 v Borovem športnem centru na stadionu »1. maja«. Pozivamo vse igralce, ki niso še oddali prijavnice za tečaj, da to čimprej storijo ali na stadionu »1. maja« pri vratarju, ali na sedežu ZSSDI, v Ul. sv. Franciška 20.

Športna šola Trst

vabi kandidatke za vaditeljice vrtec in osnovnošolskih otrok, ki bi se žele udeležiti tečaja v Mozirju, da se za informacije čimprej obrnejo na urad ZSSDI v Trstu (tel. 767304).

TPK Sirena

obvešča, da je nov sedež ob morju v Barkovljah ves dan na razpolago članom.

Odsek za rekreacijo ŠK Kras

organizira jutri, 7. julija, nočni planinsko-orientacijski pohod. Zbirališče ob 20.30 v Saležu pred sedežem KD Rdeča zvezda.

TPK Sirena

prireja od 23. do 29. julija jadralni tečaj na deskah. Tečajniki bodo lahko vse poletje vadili s klubskimi deskami. Vpisovanje vsak dan na sedežu kluba na zasutem zemljišču v Barkovljah ali pa po telefonu na št. (040) 764263 po 21. uri.

Jadralni klub Čupa

obvešča člane in prijatelje, da je društveni sedež v Seslanskem zalivu odprt vsak dan od 9. do 18. ure. Na sedežu sprejemajo prijave za jadralne tečaje za upravljanje windsurfing, ki bodo v juliju. Članom in tečajnikom so na razpolago društvene jadrnice in jadrnalne deske.

Nogometno prvenstvo 3. AL v Slovenski Benečiji

Zadovoljiv nastop beneških ekip

Pred časom smo predstavili v našem dnevniku zaključni pregled skupin 1. in 2. AL iz videmske pokrajine, v katerih so v letošnji sezoni nastopale tudi enajsterice iz Slovenske Benečije. Danes pa se zaustavimo pri 3. AL (E in C skupina), v katerih so ravno tako nastopale beneške ekipe, oziroma moštva iz narodno mešanega področja v videmski pokrajini.

SKUPINA E

V tej skupini je nastopala enajsterica Pulfero iz Podbonesca (Nadiške doline), ki je zasedla na končni lestvici šesto mesto. Od enajsterice iz Podbonesca smo več pričakovali, saj se je v prvem delu nahajala celo na vrhu razpredelnice, v drugem delu pa so Benečani popustili in končali na 6. mestu. Kljub temu lahko nastop ekipe iz Podbonesca pozitivno ocenimo, zlasti če pomislimo, da so lani pomladili

moštvo z novimi domačimi silami.

V 2. AL iz te skupine napreduje Aurora Remanzacco; na dodatne kvalifikacije pa Azzurra.

Ob zaključku prvenstva 3. amaterske lige nam je tajnik društva Pulfero iz Podbonesca Domenis Olivo izjavil naslednje:

»Splošna ocena minule sezone je za naše društvo povsem pozitivna. V samem začetku smo se celo potegovali za vrh lestvice in torej za prestop v višjo ligo. Pri tem pa moramo ravnati tako z zadovoljstvom ugotovili, da imamo za seboj celo vas oziroma občino. V zaključnem delu prvenstva pa je v naših vrstah »padla morala«, poleg tega pa so vplivale na slabe rezultate tudi nekatere poškodbe itd. Ne glede na to pa lahko trdimo, da smo v celoti izpolnili zastavljen program: uvrstili smo v člansko moštvo nove

mlajše domače sile ter organizacijsko utrdili vodstvo in celotno okolje okrog našega kluba. K zgornjemu pa moram še dostaviti, da smo celotno prvenstvo odigrali »na tujem« saj smo vse domače tekme odigrali na igrišču v Gaglianu pri Čedadu, kar je bilo za nas še dodaten napor. Upati je, da bomo naslednjo sezono že igrali na novem domačem igrišču.

SKUPINA C

V tej skupini je nastopala enajsterica Alta Val Torre iz Terske doline, ki se je uvrstila na osmo mesto s 24. točkami. Moštvo iz Terske doline je bilo vsekakor uvrščeno na sredini lestvice in se ni potegovalo za višja mesta na lestvici.

V 2. AL napreduje Sangiorgina; na dodatne kvalifikacijske tekme pa drugouvrščena Arteniessa.

edini, ki lahko spravi državo iz težke krize. Dosledno in zavzeto pa ga podpirajo v sporih s Čilom o posesti treh otokov na skrajnem južnem robu argentinskega celinskega ozemlja.

Tako komunisti kot vojaki so prepričani, da je edini izhod v trdi roki, da so čistke potrebne. Obe strani nadaljujeta s politiko medsebojnega toleriranja. V teoriji ju ločuje vse, polemike so vroče in žolčne, toda v praksi ne pride do obračunavanja.

MONTONEROS

Povsem drugačno merilo pa je imela Videlova hunta do drugih opozicijskih skupin, ki jih je dobesedno iztrebila. Matere »desaparecidos« izginulih državljani so tudi med Mudialom na Plaza de Mayo pred vladno palačo »Casa Rosada« zahtevale vsako sredo, naj jim oblasti končno le povedo, kakšna usoda je doletela njihove sinove, može, brate in svahe. Vojaske policija ni spraševala, če gre za teroriste skrajnih struj montonerosov, ali za idealiste, ki so odklanjali oboroženi odpor in le zahtevali gospodarske in socialne reforme.

Vsi ti so plačali največkrat z življenjem, srečnejšim se je posrečil beg v tujino, največ pa jih je izginilo. Najtežji davek so plačali tisti, ki so delovali v Cordobi in Salti, saj so svojim zahtevam po demokraciji in svobodi dodajali še težnjo po avtonomiji. Verjetno je bil prav to najhujši greh, kajti Buenos Aires noče izpustiti oblasti iz rok.

Toda so bili res montoneros »zaključno teroristi«? Čeprav mnogo teže kot do komunistov se je kljub policijskemu nadzorstvu le dalo priti do preživelih. Pogovori niso bili ne lahki ne kratki, toda končno je bilo le treba spremeniti ustaljeno gledanje na to skupino, češ da so montoneros skrajneži, teroristi, ki z metodami italijanskih Rdečih brigad skušajo spraviti Argentino v socialni, gospodarski in celo državni polom.

Zakaj in kako so montoneros prišli do tega slovesa?

Z razliko od italijanskih brigadistov so bili montoneros ob Peronovem povratku uradno priznani kot gibanje, ki je težilo za odpravo latifundističnih pravic, za reorganizacijo socialnega življenja, za decentralizacijo. Toda to je trajalo le nekaj časa.

Montoneros so se kot gibanje osnovali v ozki skupini idealistov, nacionalistov, ki so se po eni strani zavedali, da v sodobnem svetu dežela ne more in ne sme po ustaljeni tradiciji kmečkih in živinorejskih mogotcev. Ustavili naj bi obenem izžemanje ameriških multinacionalnih družb, ki so zase zahtevale večino dobičkov.

Iz treh zaporednih razgovorov, ki so skupno trajali preko 20 ur, s predstavnikom tiste prve, idealistične skupine, je prišel na dan pravi in začetni razlog ustanovitve tega gibanja, ki si je nadalo ime po montonerosih, to je borci, ki so pred stoletji pričeli v pampah odpor proti španskim zavojevalcem.

Resničnost vseh trditvev seveda ni bilo moč preveriti, toda ostal je občutek, da se razgovorjam z iskrenim, morda nekoliko naivnim, vendar globoko poštenim človekom.

Skupina ustanoviteljev — bili so skoraj sami izobraženci z višjo izobrazbo in specializacijo — si je zastavila nalogo, da vsaj s teoretičnega vidika reši nekatera bistvena vprašanja argentinskega gospodarskega in socialnega razvoja. Izdelali so na primer prve osnutke gospodarskega načrtovanja, na lastne oči sem videl obsežno dokumentacijo o umnejšem kmetijstvu v severnih pokrajinah. Kot prvi v Argentini so se montoneros zavzeli za področno kmetijstvo v tropskem pasu z intenzivnim gojenjem treh kultur, z razdeljevanjem orne zemlje na prostrane njive, na katerih bi se iz leta v leto menjavali posevki, da bi se zemlja prehitro ne izčrpala. Za Salto in Misiones so pripravili načrte, kako vključiti Indiose v agrarno življenje tudi na podlagi izkušenj, ki so jih pred 400 leti nakazali misionarji v indijanski republiki.

3 KRAT MUNDIAL

Saša Rudolf

(21.)

Njegovi svetovnonazorski pogledi so bili tipični za idealista, ki je prepričan, da mu marksizem daje odgovore na vsa vprašanja socialnega, gospodarskega in duhovnega življenja. Človek brez problemov, bi lahko rekli, ker v svoji enostranosti problemov sploh ne vidi. Takoj je zanj vsak poskus socializma s človeškim obrazom greh in izdajstvo teorije, evrokomunizem izrodek, ki se vključuje v imperializem, samoupravljanje prvi korak v kapitalizmu. Stalinistične čistke so le izmišljotine Zahoda, zatiranje svobode in človeških pravic v Sovjetski zvezi nekaj povsem normalnega in nujnega.

Vojaske hunta je takoj ob svojem nastopu spoznala, da je v mavrici opozicije še najmanj nevarna prav komunistična. Zato se ne smemo čuditi, če se vojaški režim med množičnimi čistkami od leta 1976 dalje skoraj ni spravil na komuniste. Voditelje partije vsi poznajo, policija jih sicer nadzoruje, vendar z njimi ne počenja kot z levičarskim krilom peronističnega gibanja. Partija uradno ni dovoljena ne priznana, vendar tudi ne uradno razpuščena. Komunisti lahko tiskajo svoja glasila, vendar jih ne smejo prodajati v kioskih, nihče pa nima proti, če jih razpečavajo na lastno roko od vrat do vrat.

Temu primerne so tudi izjave partije do Videlovega režima, ki ga sicer kontestirajo kot desničarskega, vendar mu priznavajo, da je v tem trenutku

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000
lir - V SFRJ številka 15,00 din, naročnina za zasebne mesečno 180,00, letno 1.800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250,00, letno 2.500,00 din
Podatki tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II, nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delovnih trgovski 1 modul (šir. 1 st., vis. 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20% IVA 18%. Osmrtine, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naroča pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

6. julija 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
Čedad Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Kljub mnogim stavkam turistična bera v Italiji še kar zadovoljiva

RIM — V prvih šestih mesecih letošnjega leta je bila turistična bera v Italiji zadovoljiva, lahko pa bi bila še boljša, če bi ne bilo stavk v letalskem prometu. Tako je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril predsednik vsedržavnega združenja turističnih in potovalnih agencij Antonio Rigillo, ki je poudaril, da je bilo v zadnjih treh mesecih, to je od aprila do junija, v letalskem oziroma letalskem sektorju napovedanih 140 stavk, da so morale letalske družbe — seveda v prvi vrsti Alitalia — odpovedati 600 poletov, da je bilo s tem oškodovanih več kot 2 milijona potnikov in da se je število potnikov družbe Alitalia zmanjšalo za 10 odst.

Poleg teh podatkov o rednih letalskih linijah so odpovedali mnogo čarterskih poletov in 12.000 turistov, ki so že rezervirali počitnice v Italiji, so morali preusmeriti v druge države. Kar pa je ob vsem tem najhujše je dejstvo, da tuje agencije odpovedujejo vrsto turističnih aranžmajev za poletje in tudi za zimske mesece, kajti Italija si je v nekaj tednih pripravila podobo zanesljivosti v letalskem prometu, ki si jo je v zadnjih dveh letih po dolgih bojih s sindikati končno pridobila. S temi kritikami pa turistični operaterji, kot je poudaril Rigillo, nočejo odrekati nikomur pravice do stavke, ven-

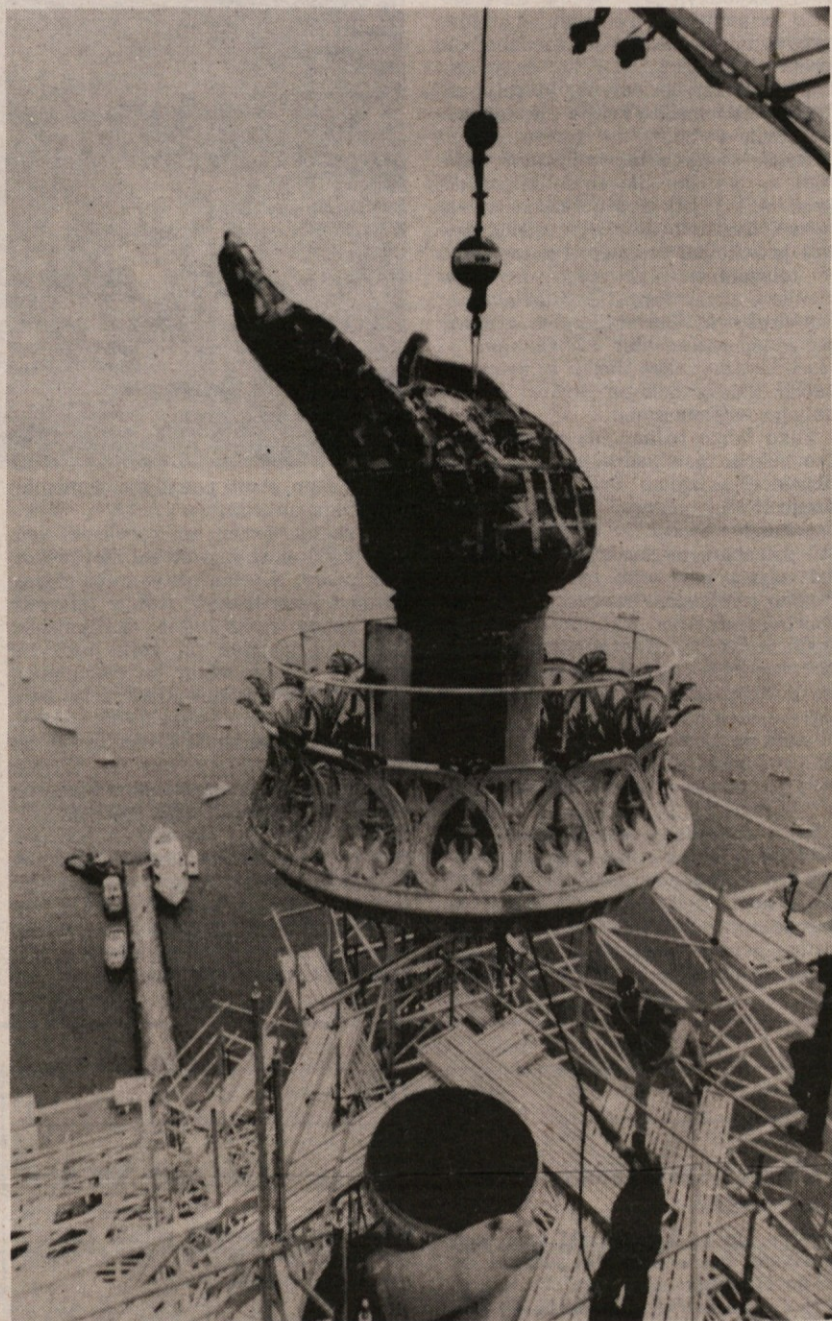
dar pa je nedopustno, da skupnica petih ali desetih delavcev zaustavi delo na celotnem velikem letališču, kot je na primer Fiumicino.

Kljub tem negativnim aspektom pa je torej obračun prvih šestih mesecev letošnjega leta zadovoljiv. K temu je mnogo pripomoglo velikonočno obdobje z dolgim »mostom« do prvega maja, pa tudi konec svetega leta v Vatikanu. Za velikonočne praznike so tako zabeležili porast prihodkov (37,9 odst.) in nočitev (12,4 odst.) domačih turistov, ter tudi porast prihodkov (34,9 odst.) in nočitev (23,4 odst.) tujih turistov. Pač pa je bil v maju obračun zelo slab, verjetno tudi zaradi neugodnega vremena, in šele v juniju so se podatki povrnili na prejšnjo normo. Skupno pa so zabeležili porast za 1,7 odst., kar je sicer skromen podatek, vendar pa kaže na naraščanje.

Perspektive za drugo polovico letošnjega leta so dobre, rezultati pa bodo odvisni po mnenju turističnih operaterjev predvsem od dveh dejavnikov: od vremena in od rednosti prometa, kajti nove stavke bi nedvomno marsikaterega turista prepričale, naj gre raje letovat drugam.

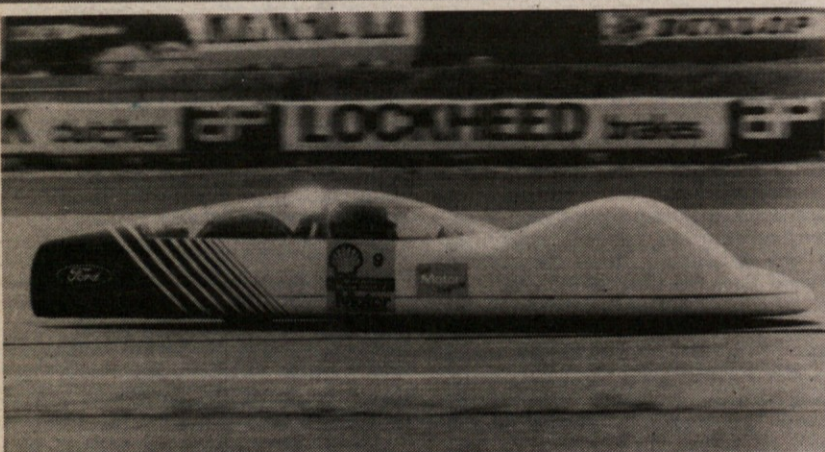
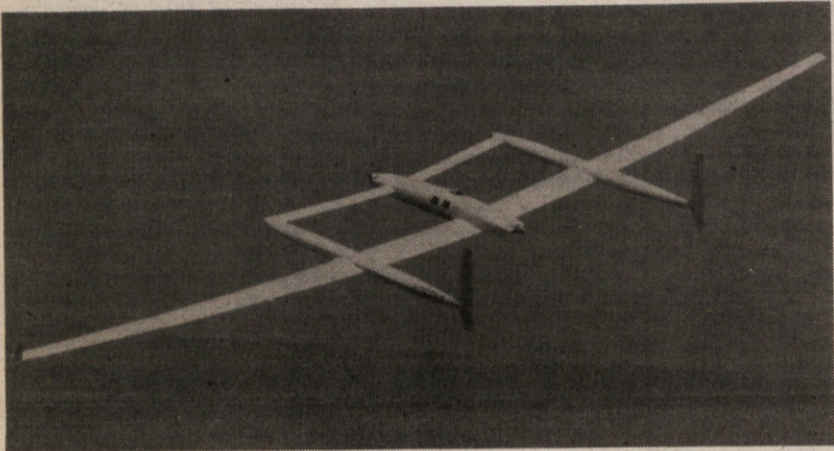
(BBR)

Svoboda v ... kosih

Te dni so sneli poldrugo tono težko baklo iz roke znamenitega kipa Svobode pred newyorškim pristaniščem. Kip nameravajo restavrirati do leta 1986 (Telefoto AP)

Energetska kriza in rekordi

Tudi lovci na rekorde so se prilagodili svetovni energetske krizi. Gornja slika kaže letalo, s katerim nameravata Američana Richard Rutan in Jeana Yeager prihodnje leto prvič leteti okrog sveta brez postanka, spodnja slika pa Fordov eksperimentalni avtomobil, ki porabi rekordno malo goriva (Telefoto AP)

Težki časi za kadilce

RIM — Za kadilce se obeta zelo »težko« poletje: 630 upraviteljev skladišč italijanskega monopola, ki oskrbujejo 63 tisoč prodajal tobaka, je odkopalo bojno sekuro in grozijo z drastičnimi sistemi boja, da bi podprli vrsto zahtev, na katere rešitev čakajo že leta.

Končno besedo bo moral dati izredni kongres zveze upraviteljev, vendar napetost je vse prej kot v prid kadilcem. Če bi prišlo do popolne zapore distribucije cigaret, bi bila s tem seveda paralizirana distribucijska mreža, a to še ni vse, saj so prejše dni grozili s stavko tudi prodajci tobaka.

□ MESTRE — »V soboto, 12. maja, ste vabljeni na otvoritev 62. mednarodnega velesejma«. Poštni žig tega vabila je z dne 4. maja 1984, vabilo pa je tiskovna agencija Italia prejela točno dva meseca kasneje. Skratka — šestdeset dni za 28 km, kajti vabilo je potovalo iz Mester v Padovo ...

V mnogih naseljih srednje Rusije je strahoten orkan sejal grozo

MOSKVA — Življenje se počasi vrača v številna naselja srednje Rusije, ki jih je pred tremi tedni prizadel strahoten orkan. Število žrtev in ranjenih je še vedno državna tajnost,

da se lahko samo na podlagi opisovanja strahot preživelih sklepa, da je bil obračun žrtev, ranjenih in škode izredno težak.

Nihče ne more potrditi govoricam, da je samo v mestu Ivanovu, ki šteje pol milijona ljudi, izgubilo življenje več kot 500 oseb. Prav tako ni mogoče potrditi drugih podobnih govoric, saj bi bile lahko številke manjše, a tudi precej večje. Oblasti so namreč tudi formalno zavrnile, da bi nudile katerikoli podatek o žrtvah strahotne naravne nesreče. Potrjeno je samo, da je na tisoče ljudi ostalo brez strehe nad glavo, da je orkan uničil na stotine gospodarskih objektov in javnih zgradb.

Sovjetski časopisi sedaj končno objavljajo pričevanja preživelih, iz katerih izhaja, da je orkan kot strahoten buldožer ravnal z zemljo hiše in cele vasi, ruval drevesa in daljnove, s cest posnel ves asfalt.

Pravda je v nekem poročilu navedla, da je nemogoče izmeriti trpljenje ljudi. Preživeli navajajo, da so smrti gledali v oči kakih deset sekund, največ pa od dve do tri minute.

Neka zakonca v vasi Beljanice pri Ivanovu sta se skupaj z otroki zatekla v hišo pred točo, ki je bila debela kot golobja jajca in skozi okno gledala, kako se dvorišče približuje temu. Vsi so se skrili pod težko staro zakonsko posteljo. Čez nekaj sekund, ki so bile dolge celo večnost, so se znašli v hiši brez strehe, s porušeni zidovi in v popolnoma praznem stanovanju. Orkan je vsrkal vase vse od težkega štedilnika do hladilnika in vse ostale opreme, le rešilna postelja je ostala na svojem mestu.

Neki drugi zakonski par se je tiste sobotnega popoldneva zatekel v svoje stanovanje in skozi okno kot na

televizijskem ekranu opazoval, kako orkan odkriva strehe, s temeljev dviguje hiše, lomi železne električne daljnove in jih razmetava kot vžigalice. V trenutku, ko je orkan dosegel tudi njuno stavbo, ju je prodiren grom popolnoma oglušil. Zračni vrtnec je vase vsrkal pročelje, okenske okvire, vse pohištvo, dvojica pa se je čudežno rešila stisnjena v nekem kotu.

Od pionirskega letovišča Lunjevo, prav tako v okolici Ivanovu, je pokonci ostal le zid, za katerim se je skrtil neki potnik, ki je kasneje pričal, da je orkan pomel z vsemi zgradbami in da nad območjem vlada prava pustinja. Drugi spet trdi, da je orkan res zravnil z zemljo večino zgradb letovišča, da pa so ostali pokonci zidovi glavne zgradbe, kamor so se zatekli otroci. Oblasti trdijo, da v tem poletnem centru ni bilo žrtev, le nekaj otrok je bilo lažje ranjenih. Kakšno jakost je imel orkan zgovorno pričča podatek, da je veter snel s stolpa 50 ton težak vodni rezervoar poletnega centra in ga zagnal 200 metrov daleč.

Sedaj, tri tedne po naravni katastrofi, Pravda odločno kritizira pristojne oblasti, predvsem meteorologe na prizadetem območju, ker niso pravočasno obvestili prebivalstva. Žrtev bi bilo nedvomno manj, trdi glasilo sovjetskih komunistov, ko bi vsak storil svojo dolžnost.

Orkani take jakosti in razsežnosti z zračnimi vrtnici kot pri ameriških tornadnih so res redki, a ne neznan v osrednjih ruskih ravninah. Pred tridesetimi leti je podobna katastrofa prizadela Rostov na Donu, ko je orkan rušil celo orjaške zidove mestne trdnjave. Pristojni pa se niso po pisanju Pravde naučili ničesar, saj so se le zanašali na statistični podatek, da se take strahote javljajo le vsakih sto let.

MIKI MUSTER: Trije hribolazci

(20.) Pustolovščine Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika

